

5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON ISLAMIC FINANCE AND ECONOMICS

Main Theme:
Islamic Finance Futures:
Digital Economy and Sustainable Development

22-23 October 2024

Hasan Kalyoncu University
Congress and Culture Center

For detailed information:
<https://icife2024.hku.edu.tr>

E-ISBN: 978-605-74046-2-6

5. ULUSLARARASI İSLAMİ FİNANS VE EKONOMİ KONFERANSI BİLDİRİ KİTABI

5TH INTERNATIONAL CONFERENCES ON ISLAMIC FINANCE AND ECONOMICS PROCEEDING BOOK

22-23 EKİM 2024
22-23 OCTOBER 2024

HKÜ KAMPÜSÜ, KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ / GAZİANTEP
HKU, CONGRESS AND CULTURAL CENTER / GAZİANTEP

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

5. ULUSLARARASI İSLAMİ FİNANS VE EKONOMİ KONFERANSI

5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON ISLAMIC FINANCE AND ECONOMICS

(22 - 23 Ekim 2024)

Editörler

Doç. Dr. Yıldız ÖZKÖK

Doç. Dr. Zeynep KÖSE

Dr. Öğr. Üyesi Bilal ÇAYIR

İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences

Gaziantep 2024

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

TAKDİM

Değerli Katılımcılar,

Geleneksel bankacılık ve finans sistemlerine alternatif olan ve faiz duyarlılığı nedeniyle yatırımlarını değerlendirme ve güvence altına alma ihtiyacını karşılama konularında farkındalığı artırmak ve çözümler bulmak amacıyla 5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı'nı (22-23 Ekim 2024) tamamlamış olmanın gururunu hep birlikte yaşadık. Gaziantep'te konferans ve İstanbul'da workshop olmak üzere iki aşamalı olarak etkinliklerimizi tamamladık. Bu yılki konferansımızda İslami Finansın Geleceğini Dijital ekonomi ve sürdürülebilir kalkınma bağlamında tartıştık.

Konferansın planlanma aşamasından sonuçlandırılmasına kadarki bütün süreçlerinde, her türlü desteği ve katkıyı esirgemeyen başta Hasan Kalyoncu Üniversitesi Mütevelli heyet başkanımız Sayın Haluk Kalyoncu'ya, Rektörümüz Sayın Profesör Doktor Türkay Dereli'ye ve geçen yılki düzenleme kurulu başkanımız Prof. Dr. Mazlum Çelik'e teşekkürlerimi sunuyorum. Kitabın hazırlanmasında emeklerini esirgemeyen Doç. Dr. Zeynep Köse, Dr. Öğr. Üyesi Bilal Çayır ve Arş. Gör. Muhammed Talha Şen ile Üniversitenin her kademesindeki çalışanlarına konferansın gerçekleştirilmesi için gösterdikleri gayret ve çabaları için teşekkür ediyorum.

Hasan Kalyoncu Üniversitesi tarafından hibrid olarak düzenlenen 5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı'na (22-23 Ekim 2025) bildiri sunumlarıyla veya dinleyici sıfatıyla destek veren tüm katılımcılara, konferans düzenleme kurulu adına teşekkür ederim. 2016'da başladığımız konferansımıza bu yıl 5 farklı ülkeden 90'a yakın değerli bilim insanı katkı sağlamıştır. Durham Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi, Endonezya Uluslararası İslam Üniversitesi ve Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'ne paydaş olarak konferansımıza katkılarından dolayı teşekkür ediyorum. Durham Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet Asutay hocama konferansın başından sonuna kadar planlarken her bir detayında verdiği destek ve emek için çok teşekkür etmek istiyorum. Son olarak, konferansımıza davetimizi kabul ederek gelen ve çok değerli katkı sağlayan Prof. Dr. Murat Çizakça, Dr. Umar A. Oseni, Dr. Farrukh Raza, Dr. Seyfullah Demirlek, Adnan Ünverdi, Dr. Kamran Sherwani ve Dr. Moutaz Abajeib'e katılımları ve destekleri için teşekkür ediyorum.

Etkinliklerimize sponsor olarak destek sağlayan Albaraka Türk, İstanbul Finans Merkezi, Ziraat Katılım ve resmi havayolu olan Türk Hava Yolları'na özel olarak teşekkürlerimi sunuyorum.

ICIFE'24 Düzenleme Kurulu Başkanı

Doç. Dr. Yıldız ÖZKÖK

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

5th INTERNATIONAL CONFERENCE ON ISLAMIC FINANCE AND ECONOMICS

22-23 October 2024 | 09:00-19:00

Hasan Kalyoncu University
Congress and Culture Center

Keynote Speakers Panel

Moderator:
Prof. Dr. Ahmet KESER
Hasan Kalyoncu University,
Political Science and
International Relations

Prof. Dr. Murat Çizakça
İslam İktisadi ve Finans,
KTO Karatay Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet ASUTAY
Director, Durham Centre for
Islamic Economics and Finance,
Durham University, UK

Dr. Umar A. Oseni
Secretary General, IOC
(Organisation of Islamic
Cooperation) Arbitration Centre

Dr. Farrukh Raza
Group CEO, IFAAE, Chairman,
Governance and Ethics Board,
AAOIFI

Moderator:
Assoc. Prof. Dr. Yıldız ÖZKÖK
Hasan Kalyoncu University,
Economics

Dr. Seyfullah Demirek
Investor Relations and
Sustainability Manager,
Albarsa Türk

Adnan Ünverdi
Chairman of the Board,
Gaziantep Chamber of Industry

Kamran Sherwani
Head of Internal Shariah
Control and the Secretary
to the Internal Shariah Supervision
Committee, SDG Academy

Dr. Moutaz Abajelb
Leading position in Islamic
FinTech projects at ISRA
Research Centre,
NICEF-AAOIFI FinTech
Working Group

For detailed information:
<https://icife2024.hku.edu.tr>

Gold Sponsor
alBaraka
ONCU BANKACILIK

Silver Sponsor
ISTANBUL
FINANCIAL CENTER

Resmî Hava yolu
Official Airlines
TURKISH
AIRLINES

DCIEF
DURHAM CENTRE FOR
ISLAMIC ECONOMICS AND FINANCE

Strategic Partners
ISEFAM
ISLAMIC ECONOMIC FORUM
AND STRATEGIC ALLIANCE

AAOIFI
ARABIC ORGANIZATION
OF INTERNATIONAL
FINANCIAL LAW

IFAAE
INTERNATIONAL
FINANCIAL ACADEMY

ISRA
ISLAMIC RESEARCH
AND STRATEGIC
ALLIANCE

HASAN KALYONCU
UNIVERSITESI

WORKSHOP ON ISLAMIC FINANCE

"International Training Programme"

21 October 2024, 09:00-18:00 | Ziraat Towers, Istanbul Financial Center

For registration link: <https://icife2024.hku.edu.tr/workshop/>

Participants will be given a "Certificate of Participation"

Guest of Honor
Prof. Dr. Mehmet Asutay
Director, Durham Centre for Islamic
Economics and Finance, Durham University,
United Kingdom

Workshop 1
Liquidity Management in
Islamic Financial Institutions
Dr. Umar A. Oseni
Secretary General, IOC
(Organisation of Islamic
Cooperation) Arbitration Centre

Workshop 2
Product Development:
Sukuk Structuring and
Pricing
Dr. Kamran Sherwani
Head of Internal Shariah Control
and the Secretary to the Internal
Shariah Supervision
Committee, SDG Academy

Workshop 3
Corporate & Shariah Governance
in Islamic Financial Institutions
Dr. Farrukh Raza
Group CEO, IFAAE, Chairman,
Governance and Ethics Board,
AAOIFI

Workshop 4
Islamic FinTech and
Cryptocurrency
Dr. Moutaz Abajelb
Leading position in Islamic
FinTech projects at ISRA
Research Centre,
NICEF-AAOIFI FinTech Working Group

For detailed information:
<https://icife2024.hku.edu.tr>

Main Sponsor
Ziraat Katılım
Peygamberler adına Kurumlar

Silver Sponsor
ISTANBUL
FINANCIAL CENTER

Resmî Hava yolu
Official Airlines
TURKISH
AIRLINES

CAĞRI MERKEZİ
0342 211 80 80

AAOIFI
ARABIC ORGANIZATION
OF INTERNATIONAL
FINANCIAL LAW

HASAN KALYONCU
UNIVERSITESI

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

KONFERANS KURULLARI (CONFERENCE COMMITTEES).....	7
ONUR KURULU (HONARY COMMITTEE).....	7
DÜZENLEME KURULU (ORGANIZATION COMMITTEE)	7
BİLİM KURULU (SCIENTIFIC COMMITTEE)	7
BİLDİRİ ÖZETLERİ	10
KATILIM SİGORTACILIĞININ EKONOMİK ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ	11
DİJİTAL ÇAĞ'DA İSLAMİ FİNANS	12
TÜRKİYE'DEKİ GELENEKSEL VE KATILIM BANKACILIĞININ ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ ARASINDAKİ FARKLAR.....	13
COMPARATIVE DEVELOPMENT ANALYSIS OF ISLAMIC BANKING SYSTEMS: INSIGHTS FROM THAILAND AND SOUTHEAST ASIA	14
SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN İSLAM EKONOMİSİ.....	16
İSLAMİ FİNANS VE BLOKZİNCİR: ETKİSİ VE GELECEĞİ.....	17
THE FUTURE OF INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL LAW: A REVIEW	18
IMPACT OF DIGITALIZATION ON ISLAMIC ECONOMY: ANALYTICAL IMPLICATIONS AND FUTURE PERSPECTIVES	20
İSLAMİ FİNANS OKURYAZARLIK DÜZEYLERİN BELİRLENMESİ VE İNCELENMESİ: HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI.....	21
KATILIM ENDEKSLERİ ve ARINDIRMA İŞLEMİNİN FAİZ HASSASİYETİNE SAHİP YATIRIMCILAR NEZDİNDE BİLİNİRLİĞİ.....	22
KATILIM BANKALARININ FİNANSAL PERFORMANSLARININ CRITIC-ROV YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ	23
İSLAMİ FİNANS YAKLAŞIMIYLA KATILIM BANKALARININ FON KULLANDIRMA YÖNTEMLERİ	25
İSLAM EKONOMİSİ VE FİNANSAL SİSTEMİN YÖNETİMİNE TEORİK YAKLAŞIMLAR.....	26
FİNTECH VE İSLAMİ FİNANS KURUMLARINDA KULLANILAN GÜNCEL FİNTECH UYGULAMALARI.....	28
KATILIM BANKALARININ ENTROPİ TEMELLİ COCOSO YÖNTEMİ İLE FİNANSAL PERFORMANSLARININ SIRALANMASI.....	29
CYBERSECURITY RISKS FOR ISLAMIC FINANCE – A HONG KONG REGULATORY ANALYSIS	31

DİYANET PERSONELİNİN İSLAMİ FİNANS ALGISI (SAKARYA ÖRNEĞİ)	32
KATILIM 50'DE YER ALAN ŞİRKETLERİN KATILIM ENDEKSİNE BAKIŞ AÇILARI.....	33
İSLAM İKTİSADİ PERSPEKTİFİYLE DAVRANIŞSAL İKTİSAT ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	35
İSRAİL YANLISI ÜRÜNLERE YÖNELİK TÜKETİCİ-BOYKOT DAVRANIŞINI BELİRLEYEN FAKTÖRLER.....	37
TÜRKİYE'DE ZEKAT, VERGİ SİSTEMİNE ENTEGRE EDİLEBİLİR Mİ?.....	38
BORSA İSTANBUL 30 ENDEKSİNDE İŞLEM GÖREN VE KATILIM ENDEKSİNE UYGUN ŞİRKETLERİN FİNANSAL PERFORMANSLARININ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME (SWARA) YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ	40
DİJİTAL UYGULAMALARIN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ İŞ TATMİNİ VE İŞ PERFORMANSINA ETKİSİ.....	41
ETKİN PİYASA HİPOTEZİNE KARŞI MÜCADELEDE DAVRANIŞSAL FİNANSIN ROLÜ: YATIRIMCI DUYARLILIĞININ ÖLÇÜLMESİ VE BUNUN İSLAMİ HİSSE SENEDİ PİYASASI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	43
İSLAMİ HÜKÜMLERE GÖRE GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİNDE VERGİ ADALETİ SORUNU.....	44
SUKUK – GSYH İLİŞKİSİNDE ÖZEL – KAMU AYRIMI.....	45
TÜRKİYE'DE KONUTTA KENTSEL DÖNÜŞÜM FİNANSMANI İÇİN MODEL ÖNERİSİ: KAMU HİSSEDARLIĞI	47
VERİLERLE İSLAMİ BANKACILIĞIN GELİŞİMİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ.....	49
İŞLETMELERDE ZEKAT ÖDEMELERİNİN BAĞIŞ KAPSAMINDA MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE KAYIT EDİLMESİ.....	51
TÜRKİYE'DEKİ KATILIM BANKALARININ REKLAM İÇERİKLERİNİN ŞERİ VE AHLAKİ AÇIDAN ANALİZİ.....	52
DO MACROECONOMIC VARIABLES AFFECT THE GROWTH OF HALAL PRODUCT EXPORTS DURING THE PERIOD 2016-2022' EVIDENCE FROM INDONESIA	53
DESIGNING A COMPREHENSIVE REAL SECTOR INVESTMENT ANALYSIS FOR WAQF BANK	53
REGULATIONS FOR CARRYING OUT ECONOMIC INITIATIVES FROM THE STANDPOINT OF THE ISLAMIC FINANCIAL SYSTEM	54
AN EMPIRICALLY GROUNDED NARRATIVE OF RELIGIOUS MORAL AGENCY	55
CONTROLS FOR IMPLEMENTING ECONOMIC PROJECTS FROM THE PERSPECTIVE OF THE ISLAMIC ECONOMIC SYSTEM.....	56

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

DIGITAL INFORMATION AND THE MAGNITUDE OF IDIOSYNCRATIC RISK IN SHARIA STOCK MARKET: COMPARATIVE ANALYSIS USING GOOGLE SEARCH VOLUME.....	56
GREEN TAKAFUL: THE FUTURE AGENDA AS A CLIMATE RISK SHARIA FINANCING.....	57
ISLAMIC SOCIAL FINANCE AS A CATALYST FOR ISLAMIC ECONOMIC GROWTH: FUNDING EDUCATION AND TALENT DEVELOPMENT IN ISLAMIC ECONOMICS.....	57
MAPPING IMPACT MEASUREMENT INSTRUMENTS FOR ZAKAT MANAGEMENT ORGANIZATIONS: AN ANALYTICAL NETWORK PROCESS OF THE MOST FREQUENTLY USED TOOLS.....	58
THE APPLICATION OF IMPACT MEASUREMENT IN ZAKAT MANAGEMENT ORGANIZATIONS: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW OF THE INDONESIAN CONTEXT.....	59
HİSSE SENEDİ ARINDIRMA KURALLARINA İSLAMİ FİNANS ÇALIŞAN AKADEMİSYENLERİN BAKIŞ AÇILARI.....	60

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

KONFERANS KURULLARI (CONFERENCE COMMITTEES)

ONUR KURULU (HONARY COMMITTEE)

Prof. Dr. Türkay DERELİ
Hasan Kalyoncu Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU (ORGANIZATION COMMITTEE)

Düzenleme Kurulu Başkanı (Honorary Board)

Doç. Dr. Yıldız ÖZKÖK, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Üyeler (Organizing Committee)

Prof. Dr. Mazlum ÇELİK, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Prof. Dr. Filiz GÖLPEK, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim Halil EKŞİ, Gaziantep Üniversitesi

Prof. Dr. Metin TOPRAK, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Prof. Dr. Osman OKKA, Karatay Üniversitesi

Prof. Dr. Tuba BÜYÜKBEŞE, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç. Dr. Eda DİNERİ, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç. Dr. Erhan AKKAŞ, Sakarya Üniversitesi

Doç. Dr. Fatma Gül BİLGİNER ÖZSAATCI, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç. Dr. Zeynep KÖSE, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Doç. Dr. Zeynep ÖZGÜNER, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Düzenleme Kurulu Sekreteryası (Organizing Secretary)

Arş. Gör. Bilal ÇAYIR, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Arş. Gör. M. Talha ŞEN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Arş. Gör. C. Gökçe ÖZMEN, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Arş. Gör. Sinem KÜÇÜKYILMAZ, Hasan Kalyoncu Üniversitesi

BİLİM KURULU (SCIENTIFIC COMMITTEE)

Prof. Dr. Mehmet ASUTAY / Durham University

Prof. Dr. M. Hanifi ASLAN / Hasan Kalyoncu University

Prof. Dr. Almir ALIHODZIC / Zenica University

Prof. Dr. Ahmet F. AYSAN / Hamad BİN Khalifa University

Prof. Dr. İsmail BEKÇİ / Süleyman Demirel University

Prof. Dr. Abdulkadir BİLEN / Diçle University

Prof. Dr. Tuba BÜYÜKBEŞE / Hasan Kalyoncu University

Prof. Dr. Filiz GÖLPEK / Hasan Kalyoncu University

- Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN / Sakarya University
Prof. Dr. İlhan EGE / Mersin University
Prof. Dr. Yücel EĞRİÇAY / Sütçü İmam University
Prof. Dr. Halil İbrahim EKŞİ / Gaziantep University
Prof. Dr. Seyfettin ERDOĞAN / Medeniyet University
Prof. Dr. Hakan ERKUŞ / İnönü University
Prof. Dr. Mehmet ERSOY / Artvin Çoruh University
Prof. Dr. H Mohammad HUDAİB / University of Glasgow
Prof. Dr. Yoshiaki JINNAI / Keizai University
Prof. Dr. Reşat KARCIOĞLU / Atatürk University
Prof. Dr. Saim KAYADİBİ / Karabük University
Prof. Turalay KENC / International Centre For Education In Islamic Finance
Prof. Dr. Mustafa KISAKÜREK / Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Prof. Dr. Osman OKKA / Konya Karatay University
Prof. Dr. Yıldırım Beyazıt ÖNAL / Çukurova University
Prof. Dr. Mehmet Akif ÖNCÜ / Düzce University
Prof. Dr. Turan ÖNDEŞ / Atatürk University
Prof. Dr. Mehmet ÖZBİRECİKLİ / Mustafa Kemal University
Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK / Namik Kemal University
Prof. Dr. Raif PARLAKKAYA / Necmettin Erbakan University
Prof. Dr. Şakir SAKARYA / Balıkesir University
Prof. Dr. Mehmet Kutluğhan SAVAŞ ÖKTE / İstanbul University
Prof. Dr. Fatih SAVAŞAN / Sakarya University
Prof. Dr. Necdet ŞENSOY / İstanbul Ticaret University
Prof. Dr. Murat ŞİMŞEK / Karabük University
Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU / Sabahattin Zaim University
Prof. Dr. Cengiz TORAMAN / İnönü University
Prof. Dr. Kemal Burç ÜLENGİN / İstanbul TekniK University
Prof. Dr. Mahmut YARDIMCIOĞLU / Kahraman Maraş Sütçü İmam University
Prof. Dr. İbrahim Güran YUMUŞAK / Sabahattin Zaim University
Doç. Dr. Haşim BAĞCI / Aksaray University
Doç. Dr. M. Fatih BUGAN / Gaziantep University
Doç. Dr. Figen BÜYÜKAKIN / Kocaeli University
Doç. Dr. Cuma ERCAN / Gaziantep University
Doç. Dr. Ayfer GEDİKLİ / Medeniyet University
Assoc. Prof. Bojan GEORGIEVSKI / Wittenborg University of Applied Sciences
Doç. Dr. Gülsün İŞSEVEROĞLU / Uludağ University
Doç. Dr. Ali KABLAN / Trakya University
Doç. Dr. Yunus KILIÇ / Akdeniz University
Doç. Dr. Metin KILIÇ / Bandırma University
Doç. Dr. Emrah KOÇAK / Erciyes University
Doç. Dr. Ahmet ÖZ / Kahramanmaraş Sütçü İmam University
Doç. Dr. Fatma ŞENSOY / İstanbul Sağlık ve Teknoloji University

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

Doç. Dr. Yıldız ÖZKÖK / Hasan Kalyoncu University
Assoc. Prof. Mosab TABASH / Al Ain University
Doç. Dr. Osman ULUYOL / ADIYAMAN University
Dr. Öğr. Üyesi Hakan ASLAN / Sakarya University
Asst. Prof. MUHAMMAD ALI / Ucsi University Graduate Business School
Asst. Prof. Ahmed BOUTESKA / Tunis El Manar University
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim ÇEMBERLİTAŞ / Van Yüzüncü Yıl University
Dr. Abdurrahman ÇETİN / BDDK
Dr. Öğr. Üyesi Suna Akten ÇÜRÜK / Necmettin Erbakan University
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz DEMİRDÖĞEN / Süleyman Demirel University
Dr. Öğr. Üyesi İsmail DURAK / Düzce University
Dr. Öğr. Üyesi Fatih GÜÇLÜ / Karabük University
Dr. Arif GÜMÜŞ / Turgut Özal University
Asst. Prof. Samed GÜNAY / American University of The Middle East
Dr. Hasan KAZAK / Necmettin Erbakan University
Dr. Öğr. Üyesi Tolga ORAL / İnönü University
Dr. Mücahit ÖZDEMİR / Sakarya University
Dr. Öğr. Üyesi Pınar PEHLİVAN / Celal Bayar University
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Nasuhi ŞAHİN / Dumlupınar University
Dr. Öğr. Üyesi Yavuz TÜRKAN / Bingöl University
Dr. Öğr. Üyesi Salih ÜLEV / Sakarya University
Asst. Prof. M. Hersi WARSAME / University of Sharjah
Dr. Ayhan YATBAZ

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

BİLDİRİ ÖZETLERİ

ABSTRACTS

KATILIM SİGORTACILIĞININ EKONOMİK ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Engin Can BEYAZIT¹ Mehmet Hanifi ASLAN² Fırat Cem DOĞAN³

Özet

Katılım sigortacılığı, İslami finans prensiplerine uygun olarak, faizsiz ve risk paylaşımı esasına dayanan bir sigorta modelidir. Katılım sigortacılığı modeli, geleneksel sigortacılıktan farklı olarak, sigortalılar arasında dayanışma ve kâr-zarar ortaklığı temelinde işlemektedir. Sigorta primleri, ortak bir fonda toplanır ve bu fon, sigorta edilen risklerin gerçekleşmesi durumunda zararları karşılamak için kullanılır. Türkiye’de hızla büyüyen katılım sigortacılığı, bu çalışma kapsamında ekonomik etkileri açısından incelenmektedir. Çalışmanın problem durumu, geleneksel sigortacılığın faiz temelli yapısının ekonomik büyüme ve finansal istikrar üzerindeki olası olumsuz etkileridir. Çalışmanın amacı ise, bu modelin ekonomik büyüme, istihdam, enflasyon, finansal istikrar ve gelir dağılımı gibi ekonomik göstergeler üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmaktır. Katılım sigortacılığı, faizsiz ve risk paylaşımına dayalı yapısı sayesinde bu olumsuzlukları azaltmayı hedeflemektedir. Bu model, ekonomik faaliyetlere katkı sağlayarak büyümeyi destekler ve istihdamı artırabilir. Ayrıca, faizsiz yapısı sayesinde enflasyonist baskıları azaltma ve gelir dağılımında adaleti sağlama potansiyeline sahiptir. Katılım sigortacılığı, reel ekonomik faaliyetlere dayalı olarak fon oluşturulmasını sağlar ve bu fonlar, yatırım ve ticaret gibi ekonomik faaliyetlerde kullanılır. Bu durum, ekonomik büyümeyi destekleyebilir. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde sürdürülebilir kalkınmayı teşvik edebilir. Bu çalışma, Türkiye’deki katılım sigortacılığının ekonomik etkilerini anlamak açısından önemli bilgiler sunmakta ve bu modelin gelecekteki uygulamaları için rehber niteliği taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: makroekonomi, katılım sigortacılığı, İslami finans, finansal istikrar, büyüme, Türkiye

ECONOMIC IMPACTS OF PARTICIPATION INSURANCE: THE CASE OF TURKEY

Abstract

Participation insurance, aligned with Islamic finance principles, is a model of insurance based on interest-free transactions and risk-sharing. Unlike conventional insurance, the participation insurance model operates on the principles of solidarity and profit-loss

¹ Arş. Gör., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü

² Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü

³ Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü

sharing among policyholders. Insurance premiums are pooled into a common fund, which is utilized to cover losses when insured risks materialize. In this study, the rapidly growing participation insurance in Turkey is examined in terms of its macroeconomic impacts. The research problem centers around the potential adverse effects of the interest-based structure of conventional insurance on economic growth and financial stability. The study aims to investigate the potential effects of this model on macroeconomic indicators such as economic growth, employment, inflation, financial stability, and income distribution. Participation insurance, with its interest-free and risk-sharing structure, seeks to mitigate these negative impacts. This model can support economic growth and increase employment by contributing to economic activities. Additionally, due to its interest-free nature, it has the potential to reduce inflationary pressures and promote equity in income distribution. Participation insurance facilitates the formation of funds based on real economic activities, which are then utilized in economic activities such as investment and trade. This scenario can support economic growth and promote sustainable development, particularly in developing countries like Turkey. This study provides significant insights into the macroeconomic impacts of participation insurance in Turkey and serves as a guide for the future implementation of this model.

Keywords: Macroeconomics, Participation Insurance, Islamic Finance, Financial Stability, Türkiye

DİJİTAL ÇAĞ'DA İSLAMİ FİNANS

Serdar ARSLAN⁴

Özet

Günümüzde, dijital çağın getirdiği dönüşüm her alanda kendini hissettirmektedir. Teknolojik yenilikler, iş yapış şekillerimizi, iletişim biçimlerimizi ve hatta finansal işlemlerimizi dahi kökten değiştirmektedir. Bu nedenle, dijital çağa uyum sağlamak ve bu dönüşümün fırsatlarından yararlanmak önem taşımaktadır. Dijital çağ, yalnızca teknolojiyi değil, aynı zamanda toplumsal, ekonomik ve kültürel değişimleri de beraberinde getirmektedir. Geleneksel sistemler ve uygulamalar, yerini daha hızlı, daha verimli ve daha şeffaf süreçlere bırakmaktadır. Bu bağlamda, İslami finans sektörü de dijital dönüşümün etkilerini hissetmekte ve bu dönüşüme ayak uydurmak için çaba sarf etmektedir. Dijital çağ, aynı zamanda yeni fırsatlar sunmaktadır. Özellikle blockchain teknolojisi, İslami finans alanında devrim niteliğinde yenilikler getirebilir. Bu nedenle, İslami finans sektörünün blockchain teknolojisini benimsemesi ve bu teknolojinin sunduğu avantajlardan yararlanması büyük önem taşımaktadır.

⁴ KTO Karatay Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İslam İktisadı ve Finansı, Konya, Türkiye.

ISLAMIC FINANCE IN THE DIGITAL AGE

Abstract

Today, the transformation brought by the digital age is felt in every field. Technological innovations are radically changing the way we do business, the way we communicate, and even our financial transactions. Therefore, it is important to adapt to the digital age and take advantage of the opportunities of this transformation. The digital age brings not only technology but also social, economic, and cultural changes. Traditional systems and practices are giving way to faster, more efficient, and more transparent processes. In this context, the Islamic finance sector is also feeling the effects of digital transformation and is making efforts to keep up with this transformation. The digital age also offers new opportunities. Blockchain technology, in particular, can bring revolutionary innovations to the field of Islamic finance. Therefore, it is of great importance for the Islamic finance sector to adopt blockchain technology and benefit from the advantages offered by this technology.

TÜRKİYE'DEKİ GELENEKSEL VE KATILIM BANKACILIĞININ ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ ARASINDAKİ FARKLAR

Habip TAK⁵ Filiz GÖLPEK⁶

Özet

Bu çalışma, Türkiye'deki geleneksel ve katılım bankacılığının temel prensiplerini, iş modellerini ve sundukları ürünleri karşılaştırarak iki bankacılık sisteminin farklılıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Literatür taraması ve mevcut bankacılık uygulamalarının analizi ile, geleneksel bankacılığın faiz esasına dayalı yöntemleri ile katılım bankacılığının faizsiz finansman prensipleri incelenmiştir. Geleneksel bankacılık faiz odaklıyken, katılım bankacılığı kar-zarar ortaklığına dayalıdır. Geleneksel bankalar mevduat toplarken, katılım bankaları bu fonları projelere yatırım yaparak değerlendirir. Geleneksel bankalar faizli ürünler sunarken, katılım bankaları İslami finans prensiplerine uygun ürünler geliştirir. Her iki bankacılık türü de BDDK tarafından denetlenmekte, katılım bankaları ise ayrıca İslami finans kurallarına göre denetlenmektedir. Geleneksel bankacılık bireysel kredi ilişkilerine odaklanırken, katılım bankaları daha çok ortaklık ve iş birliği ilişkileri kurmayı hedefler. Bankacılık sisteminin çeşitliliğini ve farklı müşteri ihtiyaçlarına nasıl yanıt verdiğini göstermektedir. Her iki bankacılık türü de, kendi müşteri kitlelerine hitap ederek ekonomik büyümeye katkıda bulunmaktadır. Türkiye'deki bankacılık sistemi, geleneksel ve katılım bankacılığı ile iki farklı finansal

⁵ Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisat Bölümü

⁶ Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisat Bölümü

yaklaşım sunarak çeşitli müşteri ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Her iki sistem de ekonomik büyüme ve toplumsal kalkınma açısından önemli roller üstlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel bankacılık, katılım bankacılığı, faizsiz finans, İslami finans, Türkiye.

DIFFERENCES BETWEEN WORKING METHODS OF TRADITIONAL AND PARTICIPATION BANKING IN TURKEY

Abstract

The aim of this study is to highlight the differences between the two banking systems by comparing the basic principles, business models and products of traditional and participation banks in Turkey. Based on a literature review and analysis of existing banking practices, the interest-based methods of traditional banking and the interest-free financing principles of participation banking are analyzed. While traditional banking is interest-based, participation banking is based on a profit-loss partnership. While traditional banks collect deposits, participation banks use these funds by investing in projects. While traditional banks offer interest-based products, participation banks develop products according to the principles of Islamic finance. Both types of banks are supervised by the BRSA, while participation banks are also supervised according to the rules of Islamic finance. While traditional banking focuses on individual credit relationships, participation banks aim to build partnership and cooperation relationships. It shows the diversity of the banking system and how it responds to different customer needs. Both types of banks contribute to economic growth by addressing their respective customer groups. The banking system in Turkey responds to different customer needs by offering two different financial approaches, traditional and participation banking. Both systems play an important role in economic growth and social development.

COMPARATIVE DEVELOPMENT ANALYSIS OF ISLAMIC BANKING SYSTEMS: INSIGHTS FROM THAILAND AND SOUTHEAST ASIA

Hamdeeyah KACHAE⁷

Abstract

This article aims to compare the development of Islamic banking systems in Thailand and various countries in Southeast Asia by examining economic, social, and cultural factors influencing their progress in both regions. This research employs a qualitative analysis approach, drawing from diverse data sources such as a comprehensive literature review, statistical methods, and case studies on selected Islamic banks in the region. The Article

⁷ Sakarya University

provides a comprehensive understanding by presenting a historical overview of Islamic banking, conducting a comparative analysis of growth in Thailand, Indonesia, and Malaysia, and exploring influencing factors. The influence of regulatory support and incentives in Indonesia and Malaysia has propelled rapid development, whereas Thailand faces challenges related to regulatory frameworks and the need for increased public policy support. The significance of this research lies in its contribution to understanding and identifying the factors influencing the prosperity of these systems. It aids in shaping effective management and strategic perspectives for financial institutions operating in diverse cultural and financial landscapes.

Keywords: Islamic Banking, Thailand, Southeast Asia, Islamic Finance, Analysis

İSLAMİ BANKACILIK SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI GELİŞİM ANALİZİ: TAYLAND VE GÜNEYDOĞU ASYA'DAN ELDE EDİLEN PERSPEKTİFLER

Özet

Bu makale, Tayland'daki ve Güneydoğu Asya'daki çeşitli ülkelerdeki İslami bankacılık sistemlerinin gelişimini, her iki bölgedeki ilerlemelerini etkileyen ekonomik, sosyal ve kültürel faktörleri inceleyerek karşılaştırmayı amaçlamaktadır. Bu araştırma, kapsamlı bir literatür taraması, istatistiksel yöntemler ve bölgedeki seçilmiş İslami bankalarla ilgili vaka çalışmaları gibi çeşitli veri kaynaklarından yararlanarak nitel bir analiz yaklaşımı kullanmaktadır. Makale, İslami bankacılığa tarihsel bir bakış sunarak, Tayland, Endonezya ve Malezya'daki büyümenin karşılaştırmalı bir analizini yaparak ve etkileyen faktörleri araştırarak kapsamlı bir anlayış sunmaktadır. Endonezya ve Malezya'da düzenleyici destek ve teşviklerin etkisi hızlı kalkınmayı teşvik ederken, Tayland düzenleyici çerçevelerle ilgili zorluklarla ve daha fazla kamu politikası desteğine duyulan ihtiyaçla karşı karşıyadır. Bu araştırmanın önemi, bu sistemlerin refahını etkileyen faktörlerin anlaşılmasına ve tanımlanmasına katkıda bulunmasında yatmaktadır. Farklı kültürel ve finansal ortamlarda faaliyet gösteren finansal kuruluşlar için etkili yönetim ve stratejik perspektiflerin şekillendirilmesine yardımcı olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Bankacılık, Tayland, Güneydoğu Asya, İslami Finans, Analiz

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN İSLAM EKONOMİSİ

İfet BİLİR⁸ Melek Nur OSANMAZ⁹

Özet

Sürdürülebilir kalkınma perspektifinde, küresel farkındalık arttıkça ekolojik tahribatı engelleyen yaklaşımlara ilgi büyümektedir. İslam ekonomisi, ekonomik faaliyetlerin ahlaki ve sosyal sorumluluklar çerçevesinde yürütülmesini teşvik eden bir model sunmaktadır. Adalet, eşitlik, insan onuru ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı gibi ilkeler, ekonomik büyüme ile çevresel koruma arasında denge sağlamaktadır. Zekât ve sadaka gibi uygulamalar, gelir dağılımını dengeleyerek yoksulluğu azaltır ve sosyal dayanışmayı artırmaktadır. Kur'an'daki "Zekât, yalnızca fakirlere aittir" (Tevbe, 60) ayeti bu anlayışı vurgulamaktadır. İslam, doğal kaynakların korunmasını ve israfın önlenmesini teşvik eder; "İsraf etmeyin" (İsra, 27) ayeti kaynakların dikkatli kullanılmasını ifade etmektedir. Ayrıca, "Yeryüzünde olan her şeyi sizin için yaratan O'dur" (Bakara, 29) ayeti, doğal kaynakların emanet olarak görülmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu öğretiler, çevresel sürdürülebilirlik hedefleri ile uyumludur. Sürdürülebilirlik hedeflerinin gerçekleştirilmesi için disiplinler arası bir yaklaşımın önemi artmaktadır. İslam ekonomisi, toplumsal refahı artırmayı ve doğal kaynakları korumayı amaçlayan bir kalkınma modeli sunarak bireylerin ve toplumların ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, insan merkezli bir yaklaşım benimseyerek bireylerin ruhsal ve ahlaki gelişimlerini desteklemektedir. Bu çalışma, İslam dininin sürdürülebilir bir kalkınma yaklaşımına sahip olup olmadığını araştırmaktadır. İslam ekonomisinin değerleri, küresel sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşma çabalarına önemli katkılar sunabilir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, İslam Ekonomisi, Sürdürülebilirlik

ISLAMIC ECONOMY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract

In the perspective of sustainable development, as global awareness increases, interest in approaches that prevent ecological destruction grows. Islamic economics offers a model that encourages economic activities to be carried out within the framework of moral and social responsibilities. Principles such as justice, equality, human dignity, and the sustainable use of resources provide a balance between economic growth and environmental protection. Practices such as zakat and sadaqah reduce poverty by balancing income distribution and increasing social solidarity. The verse in the Qur'an, "Zakat belongs only to the poor" (Tawba, 60), emphasizes this understanding. Islam

⁸ Dr., İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı.

⁹ Dr., Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı,

promotes the conservation of natural resources and the prevention of waste. The verse "Do not waste" (Isra, 27) refers to the careful use of resources. In addition, the verse, "He is the One who created for you everything that is on earth" (Baccarat, 29), indicates that natural resources should be seen as trust. These teachings are aligned with environmental sustainability goals. The importance of an interdisciplinary approach to realizing sustainability goals is increasing. Islamic economics enables individuals and societies to contribute to economic, social, and environmental sustainability by offering a development model that aims to increase social welfare and conserve natural resources. In addition, it supports individuals' spiritual and moral development by adopting a human-centered approach. This study investigates whether Islam has a sustainable development approach. The Islamic economy's values can significantly contribute to efforts to achieve global sustainable development goals.

Keywords: Sustainable Development, Islamic Economy, Sustainability

İSLAMİ FİNANS VE BLOKZİNCİR: ETKİSİ VE GELECEĞİ

Dilruba BEYAZ¹⁰ Mehmet KAYGUSUZÖĞLU¹¹

Özet

Blokzincir, Bitcoin gibi kripto paraların temel teknolojisi olarak hizmet etmektedir ve son yıllarda büyük ilgi görmüştür. Ancak bu ilgi, blokzincirin dijital mimarisinin veri depolama ve yönetimindeki gerçek teknik yeniliğini biraz gölgede bırakmıştır. ‘Dağıtık defter teknolojisi’ (DLT) olarak da bilinen blokzincir, sadece geleneksel finansal hizmetleri değil, çok daha fazlasını dönüştürme potansiyeline sahiptir. Benzersiz bilgi parçalarını aktarma, depolama ve belgeleme yeteneği, arz ve talep ekonomik ilkelerini dijital alana taşımaktadır. Bu makale, DLT’nin şu anda İslami finans alanını nasıl etkilediğini ve gelecekte nasıl etkileyebileceğini incelemektedir. Blokzincirin, çeşitli şeriat uyumlu çerçeveleri kolaylaştırıp uygun hale getirerek İslami finansal ürünler ve hizmetler için birleşik bir dijital pazar oluşturabileceğini öne sürmekteyiz.

Anahtar Kelimeler: İslamî finans, Blokzincir, Ekonomi, Şeriat Uyumlu

ISLAMIC FINANCE AND BLOCKCHAIN: IMPACT AND FUTURE

Abstract

Blockchain serves as the underlying technology of cryptocurrencies such as Bitcoin and has received a lot of attention in recent years. However, this interest has somewhat overshadowed the actual technical innovation of the blockchain’s digital architecture in

¹⁰ Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Bölümü

¹¹ Prof. Dr., Adıyaman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

data storage and management. Blockchain, also known as ‘distributed ledger technology’ (DLT), has the potential to transform not only traditional financial services but much more. The ability to transfer, store, and document unique pieces of information brings the economic principles of supply and demand into the digital realm. This article examines how DLT is currently impacting the field of Islamic finance and how it may impact it in the future. We propose that blockchain can create a unified digital marketplace for Islamic financial products and services by facilitating and harmonizing various Sharia-compliant frameworks.

Keywords: Islamic Finance, Blockchain, Economy, Sharia-Compliant

THE FUTURE OF INTERNATIONAL ENVIRONMENTAL LAW: A REVIEW

Rahmi Deniz ÖZBAY¹² Hassan SYED¹³ Sema YILMAZ¹⁴

Abstract

The protection of life in all forms is the basis of Islamic values and Islamic law traditions. The International Environmental Law in its present form aligns with the Islamic Law ethics for the protection of the environment. Planet Earth is home to millions of varieties and variabilities of life forms. The scientific community deploys many variants in measuring the biodiversity of the plant. Gravity Recovery and Climate Experiment (GRACE) and Global Land Data Assimilation System (GLDAS) data are among the most common scientific data manipulation systems used by scientists to measure changes in the biodiversity on Earth (Tapley et al., 2004: 504). Biodiversity has been defined in the literature as “Species, genetic, and ecosystem diversity in an area, sometimes including associated abiotic components such as landscape features, drainage systems, and climate (Swingland 2001, 377). In simple words, living organisms that can be seen and not seen by the human eye are omnipresent in the biosphere of the earth at all times, and all these living organisms have a crucial role to play in maintaining the earth’s atmosphere healthy and habitable for all life forms, including humans. Human social and scientific thought has evolved to recognize that while humans may be at the top of the food chain, humans cannot survive on the planet without ensuring the survival of the immeasurable life forms that are known or currently unknown within the humanity’s collective knowledge base (Brisman and South, 2019: 147). Typically, biodiversity is defined in terms of the global number of species within taxonomic groups. While there are no settled numbers of species, it is estimated that scientists have recognized 12.5 million species, with over 80% of species within the earth’s biosphere still unknown (Swingland, 2001: 381).The increasing human awareness of the threats posed to the earth’s biodiversity has led to

¹² Prof. Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi, İşletme Fakültesi, İktisat Bölümü.

¹³ Dr., BPP Üniversitesi, İslami Finans Hukuku.

¹⁴ Prof. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,

international efforts to protect the earth's environment from present and future harm. International Environmental Law (IEL) has gradually moved from the phases of cure and harm assessment to precautionary prevention. This response paper reviews the evolution of IEL for protecting the Earth's microbial biodiversity and safety.

Keywords: Islamic Law, Environment, Environmental Law, Natural Law, International Environmental Law, Islamic Law on Environment

ULUSLARARASI ÇEVRE HUKUKUNUN GELECEĞİ: BİR İNCELEME

Özet

Her türlü yaşamın korunması İslami değerlerin ve İslam hukuku geleneğinin temelidir. Mevcut haliyle Uluslararası Çevre Hukuku, çevrenin korunmasına yönelik İslam Hukuku etiği ile uyumludur. Dünya gezegeni milyonlarca çeşit ve değişkenlikte yaşam formuna ev sahipliği yapmaktadır. Bilim camiası, bitkilerin biyolojik çeşitliliğini ölçmek için birçok farklı yöntem kullanmaktadır. Gravity Recovery and Climate Experiment (GRACE) ve Global Land Data Assimilation System (GLDAS) verileri, bilim insanları tarafından yeryüzündeki biyolojik çeşitlilikteki değişiklikleri ölçmek için kullanılan en yaygın bilimsel veri manipülasyon sistemleri arasındadır (Tapley vd., 2004: 504). Biyoçeşitlilik literatürde “bir alandaki tür, genetik ve ekosistem çeşitliliği, bazen peyzaj özellikleri, drenaj sistemleri ve iklim gibi ilişkili abiyotik bileşenler de dahil olmak üzere” olarak tanımlanmıştır (Swingland, 2001: 377). Basit bir ifadeyle, insan gözüyle görülebilen ve görülemeyen canlı organizmalar dünyanın biyosferinde her zaman mevcuttur ve tüm bu canlı organizmalar dünya atmosferinin insanlar da dahil olmak üzere tüm yaşam formları için sağlıklı ve yaşanabilir olmasında önemli bir rol oynamaktadır. İnsanın sosyal ve bilimsel düşüncesi, insanlar besin zincirinin tepesinde olsa da, insanlığın kolektif bilgi tabanında bilinen veya şu anda bilinmeyen ölçülemez yaşam formlarının hayatta kalmasını sağlamadan insanların gezegende hayatta kalamayacağını kabul edecek şekilde gelişmiştir (Brisman ve South, 2019: 147). Tipik olarak biyoçeşitlilik, taksonomi grupları içindeki türlerin küresel sayısı açısından tanımlanır. Türlerin kesin bir sayısı olmamakla birlikte, bilim insanlarının 12,5 milyon türü tanıdığı tahmin edilmektedir ve dünya biyosferindeki türlerin %80'inden fazlası hala bilinmemektedir (Swingland, 2001: 381). Dünyanın biyolojik çeşitliliğine yönelik tehditlere ilişkin artan insan bilinci, dünyanın çevresini şimdiki ve gelecekteki zararlardan korumak için uluslararası çabalara yol açmıştır. Uluslararası Çevre Hukuku (UÇH) tedricen tedavi ve zarar değerlendirme aşamalarından, ihtiyati önleme aşamasına geçmiştir. Bu yanıt makalesi, dünyanın mikrobiyal biyoçeşitliliğini ve güvenliğini korumak için UÇH'nin gelişimini gözden geçirmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Çevre, Çevre Hukuku, Doğal Hukuk, Uluslararası Çevre Hukuku, İslam Çevre Hukuku

IMPACT OF DIGITALIZATION ON ISLAMIC ECONOMY: ANALYTICAL IMPLICATIONS AND FUTURE PERSPECTIVES

Durmuş BAYSAL¹⁵

Abstract

The economic problems facing our world are becoming increasingly complex every day. As Muslim thinkers, it is of great importance to build an economic model based on the fundamental values of Islam in order to cope with these global problems. In a period when the world is changing rapidly, we must develop our own economic systems and produce solutions in accordance with Islamic ethics. The aim of this paper is to create a fair and inclusive economic order by considering the fundamental principles of Islam in issues such as digital transformation, interest, and cryptocurrencies and to contribute to building a sustainable world. A literature review was conducted using document analysis as a method. As a result, Islamic economics has the potential to offer an alternative to the current capitalist system. In the capitalist system, developing countries are positioned as suppliers of low-cost labor and raw materials, while developed countries increase their welfare with the income they obtain from these countries. This unjust cycle contradicts the principles of justice and equality in Islam. Muslim countries can break this cycle by developing their own economic models against the impositions of the global system. Production, finance, and trade must be reorganized following Islamic principles.

Keywords: Digital Economy, Interest, Cryptocurrency

DİJİTALLEŞMENİN İSLAM EKONOMİSİNE ETKİSİ: ANALİTİK ÇIKARIMLAR VE GELECEK PERSPEKTİFLERİ

Özet

Dünyamızın karşı karşıya olduğu ekonomik sorunlar her geçen gün daha da karmaşılaşıyor. Müslüman düşünürler olarak bu küresel sorunlarla başa çıkabilmek için İslam'ın temel değerlerine dayanan bir ekonomi modelini inşa etmek büyük önem taşımaktadır. Dünyanın hızla değiştiği bir dönemde kendi ekonomik sistemlerimizi geliştirmeli ve İslam ahlakına uygun çözümler üretmeliyiz. Bu çalışmanın amacı dijital dönüşüm, faiz ve kripto paralar gibi meselelerde İslam'ın temel ilkelerini göz önünde bulundurarak adil ve kapsayıcı bir ekonomik düzen oluşturmak ve sürdürülebilir bir dünya inşa etmeye katkıda bulunmaktır. Yöntem olarak doküman analizi kullanılarak alanyazın taraması yapılmıştır. Sonuç olarak İslam ekonomisi, mevcut kapitalist sisteme bir alternatif sunma potansiyeline sahiptir. Kapitalist sistemde, gelişmekte olan ülkeler düşük maliyetli işgücü ve hammadde tedarikçileri olarak konumlandırırken, gelişmiş ülkeler bu ülkelere elde ettikleri gelirlerle refahlarını artırmaktadır. Bu adaletsiz döngü, İslam'ın adalet ve eşitlik prensipleri ile çelişmektedir. Müslüman ülkeler, küresel sistemin

¹⁵ Öğr. Gör., İskenderun Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü,

5. Uluslararası İslami Finans ve Ekonomi Konferansı, 22-23 Ekim 2024
5Th International Conference on Islamic Finance and Economics, 22-23 October 2024

dayatmalarına karşı kendi ekonomik modellerini geliştirerek bu döngüyü kırabilirler. Bunun için üretim, finans ve ticaretin İslami esaslara uygun olarak yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Ekonomi, Faiz, Kripto Para

İSLAMİ FİNANS OKURYAZARLIK DÜZEYLERİN BELİRLENMESİ VE İNCELENMESİ: HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ ÜZERİNE BİR ALAN ARAŞTIRMASI

Erol ÖZEL¹⁶ Mehmet KAYGUSUZÖĞLU¹⁷

Özet

Finansal okuryazarlık, bireylerin finansal tutum ve davranışlarını şekillendiren kritik bir beşeri sermaye unsurudur. İslami finans ürünlerine artan ilgiyle birlikte, bireylerin bu alanda daha bilinçli kararlar alabilmesi için İslami finansal okuryazarlık seviyelerinin ve demografik özelliklerinin analiz edilmesi ve iyileştirilmesi gereklilik haline gelmiştir. Bu ifadeleri ele aldığımızda, bu akademik çalışmanın amacı Hasan Kalyoncu Üniversitesi öğrencilerinin 18 yaş ve üstü olan kişilerden oluşan farklı demografik özellikleri ve yapılarına sahip insanların İslami finansal okuryazarlığın düzeylerini tespit ve analiz etmektir. Yapılan araştırmanın yüz yüze Hasan Kalyoncu Üniversitesi de olan 206 öğrencilerden alınan anket çalışması sonucunda çıkan sonuçlar üzerinden veriler alınarak hazırlanmıştır. Akademik araştırmaya ait olan hipotezler, bağımsız örneklem, faktör analizi, uygulanmıştır. Veri ve analizlerin elde ve tespit edilen bulgularda, ankete katılan bireylerin İslami açıdan finansal okuryazarlık seviyeleri cinsiyet, okuduğu fakülte, yaş ve eğitim durumuna göre farklılıklar göstermesiyle ortaya konulmuştur

Anahtar kelimeler: İslami Finans, İslami Açısından Yeni Finansal Araçlar, İslami açıdan Finansal Okuryazarlık

DETERMINATION AND ANALYSIS OF ISLAMIC FINANCE LITERACY LEVELS: A FIELD STUDY ON HASAN KALYONCU UNIVERSITY STUDENTS

Abstract

Financial literacy is a critical element of human capital that shapes individuals' financial attitudes and behaviors. With the increasing interest in Islamic finance products, it has become necessary to analyze and improve Islamic financial literacy levels and

¹⁶ Graduate Student Hasan Kalyoncu University, Graduate School of Education, Department of Business Administration

¹⁷ Prof. Dr., Adıyaman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

demographic characteristics in order for individuals to make more informed decisions in this area. When we consider these statements, the purpose of this academic study is to determine and analyze the levels of Islamic financial literacy of Hasan Kalyoncu University students, people with different demographic characteristics and structures, consisting of people aged 18 and older. The research has been prepared by taking data from the results obtained as a result of the survey taken from 206 students who were at Hasan Kalyoncu University face-to-face. The hypotheses belonging to the academic research, independent sample, and factor analysis were applied. In the findings obtained and determined by the data and analyses, the financial literacy levels of the individuals participating in the survey from an Islamic point of view were revealed by the differences according to gender, faculty, age, and educational status

Keywords: Islamic Finance, New Financial Instruments from the Islamic Point of View, Financial Literacy from the Islamic point of view.

KATILIM ENDEKSLERİ ve ARINDIRMA İŞLEMİNİN FAİZ HASSASİYETİNE SAHİP YATIRIMCILAR NEZDİNDE BİLİNİRLİĞİ

Ahmet GÜRTEKİN¹⁸ Erhan AKKAŞ¹⁹

Özet

Bu çalışma, faiz hassasiyetine sahip yatırımcıların, borsada listelenen katılım endeksleri ve bu endeksler için uygulanan arındırma işlemleri hakkında bilgi sahipliği ve bu konular hakkındaki tutum düzeylerini ölçmek üzere yapılmıştır. Ağustos 2024 itibariyle Borsa İstanbul yatırımcı sayısı 7.385.324 olmakta ve bu araştırmanın çalışma grubunu da bu evren içerisinde kolay örnekleme yolu ile ulaşılan katılımcılardan oluşmaktadır. Kolay örnekleme yolu ile 725 kişiden oluşan örneklem sayısına ulaşılan bu çalışmada hedeflenen amacı ortaya çıkarmak için anket çalışması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın ölçme araçlarının istatistiksel güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı incelenerek değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre araştırmanın bütün ölçme araçları 0.70 üzerinde yeterli bir istatistiksel güvenilirliğe sahip olmaktadır. Çalışma grubunun araştırmanın ölçme araçları olan faiz hassasiyeti, katılım endeksi ve arındırma işlemi bilgi düzeyleri ve katılım endeksi ve arındırma işlemleri tutum düzeylerine dair elde edilen bulgular şu şekilde gerçekleşmiştir; katılımcıların faiz hassasiyetlerinin yüksek bir düzeyde olduğu tespit edilmiştir, bu bulguya göre katılımcıların faiz içeren finansal işlemlerden kaçındıkları, dini sebepler ile faizsiz finansal enstrümanlara yöneldiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte katılımcıların katılım endeksi ve arındırma işlemlerine dair de yüksek bir bilgi düzeyine sahip olduğu görülmüş ve son olarak da benzer bir şekilde araştırma katılımcılarının katılım endeksleri ve arındırma işlemlerine yönelik yüksek düzeyde olumlu bir tutuma sahip oldukları tespit edilmiştir.

¹⁸ Sakarya Üniversitesi, SBE, Yüksek Lisans Öğrencisi.

¹⁹ Sakarya Üniversitesi, SBF, Doç. Dr.

Anahtar Kelimeler: Faiz hassasiyeti, Katılım Endeksi, Arındırma, BİST, Yatırım

AWARENESS OF PARTICIPATION INDEXES AND PURIFICATION PROCESS AMONG INTEREST RATE SENSITIVE INVESTORS

Abstract

This study aims to measure the knowledge and attitudes of interest-sensitive investors regarding participation indexes listed on the stock exchange and the purification processes applied to these indexes. The study group for this research consists of participants reached through convenience sampling from Borsa Istanbul which has 7.385.324 investors as of August 2024. A total of 725 participants were surveyed using a convenience sampling method to achieve the study's objective. The statistical reliability of the research's measurement tools was assessed by examining Cronbach's Alpha coefficient, with all tools showing sufficient reliability above 0.70. The findings regarding participants' interest sensitivity, knowledge of the participation index and purification process, and their attitudes are as follows: Participants displayed a high level of interest sensitivity, meaning they avoid financial transactions involving interest and prefer interest-free financial instruments for religious reasons. Additionally, they showed a strong understanding of the participation index and purification processes. Finally, participants had a positive attitude toward both participation indexes and purification processes.

Keywords: Interest sensitivity, Participation Index, Purification, BIST, Investment

KATILIM BANKALARININ FİNANSAL PERFORMANSLARININ CRITIC- ROV YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Abdurrahman COŞKUNER²⁰

Özet

COVID-19 pandemisi, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'deki bankacılık sektörü üzerinde de olumsuz etkilere yol açmıştır. Pandemi süreci boyunca alınan önlemler, ekonomik daralmalar ve belirsizlikler, bankaların faaliyetlerine yönelik ciddi zorluklar doğurmuştur. Bu bağlamda, katılım bankaları, ekonomik çalkantılarla başa çıkma kapasiteleri ve performansları açısından incelenmeye değer bir grup olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmanın amacı, COVID-19 pandemisi sonrası dönemde Türkiye'de faaliyet gösteren katılım bankalarının finansal performanslarının sıralanmasıdır. Çalışmada veri seti olarak; Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş., Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş., Vakıf Katılım Bankası A.Ş. ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş.'nin finansal oranları kullanılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada katılım

²⁰ Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü.

bankalarına ait COVID-19 pandemisi sonrası 2020-2022 yıllık verileri kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veriler, Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB) web sitesinden elde edilmiştir. Performans analizi için kullanılan temel veriler, katılım bankalarının bilanço ve gelir tablolarından elde edilmiştir. Performans değerlendirmesi için CAMELS modeli (Sermaye Yeterliliği, Aktif Kalitesi, Yönetim Yeterliliği, Karlılık-Kazanç, Likidite ve Piyasa Risk Duyarlılığı) temel alınarak çeşitli oranlar kullanılmış ve bu oranların ağırlıkları CRITIC yöntemi ile belirlenmiştir. Ardından bankaların finansal performansları, ROV (Range of Value) yöntemi kullanılarak sıralanmıştır. Uygulamalar sonucunda ortaya çıkan performans sıralamalarına bakıldığında, Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş., 2022 yılında birinci sıraya yükselmiş ve pandemi sonrası dönemde stratejik olarak başarılı bir yönetim sergilediği görülmüştür. Ziraat Katılım Bankası A.Ş. de 2020 ve 2021 yıllarında dördüncü sırada yer alırken, 2022 yılında üçüncü sıraya yükselmiştir. Buna karşılık, Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. ise 2020 ve 2021 yıllarında üçüncü sırada yer alırken, 2022 yılında dördüncü sıraya gerilemiştir. Vakıf Katılım Bankası A.Ş., 2020 ve 2021 yıllarında birinci sırada bulunmasına rağmen, 2022 yılında ikinci sıraya düşmüştür. Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. ise üç yıl boyunca beşinci sırada sabit kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı, Çok Kriterli Karar Verme, CRITIC, ROV

EVALUATION OF FINANCIAL PERFORMANCE OF PARTICIPATION BANKS WITH CRITIC-ROV METHOD

Abstract

The COVID-19 pandemic had a negative impact on the banking sector in Turkey, as it did all over the world. Measures taken during the pandemic, economic contractions, and uncertainties have posed serious challenges to the activities of banks. In this context, participation banks stand out as a group worth examining regarding their capacity to cope with economic turmoil and their performance. This study aims to rank the financial performance of participating banks operating in Turkey in the post-COVID-19 pandemic period. The financial ratios of Albaraka Türk Participation Bank A.Ş., Kuveyt Türk Participation Bank A.Ş., Türkiye Finans Participation Bank A.Ş., Vakıf Participation Bank A.Ş., and Ziraat Participation Bank A.Ş. were used as the data set in the study. Accordingly, the study uses the 2020-2022 annual data of participation banks after the COVID-19 pandemic. The data used in the study were obtained from the Participation Banks Association of Turkey (TKBB) website. The basic data used for performance analysis were obtained from participation banks' balance sheets and income statements. For performance evaluation, various ratios were used based on the CAMELS model (Capital Adequacy, Asset Quality, Management Adequacy, Profitability-Earnings, Liquidity, and Market Risk Sensitivity), and the weights of these ratios were determined by the CRITIC method. Then, the financial performances of the banks are ranked using the ROV (Range of Value) method. Looking at the performance rankings that emerged as a result of the applications, Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. ranked first in 2022 and was seen to have demonstrated strategically successful management in the post-pandemic period. Ziraat Katılım Bankası A.Ş. also ranked fourth in 2020 and 2021 and rose to third

place in 2022. On the other hand, Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş. ranked third in 2020 and 2021 but fell to fourth place in 2022. Although Vakıf Katılım Bankası A.Ş. ranked first in 2020 and 2021, it dropped to second place in 2022. Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş. remained stable in fifth place for three years.

Keywords: Participation Banking, Multi-Criteria Decision Making, CRITIC, ROV.

İSLAMİ FİNANS YAKLAŞIMIYLA KATILIM BANKALARININ FON KULLANDIRMA YÖNTEMLERİ

Habip TAK²¹ Filiz GÖLPEK²²

Özet

Bu araştırmanın amacı, İslami finans prensipleri doğrultusunda katılım bankalarının fon kullandırma yöntemlerini incelemektir. Katılım bankacılığı, faizsiz finansman ilkelerine dayanan bir sistem olarak, toplumda ekonomik adalet ve sürdürülebilirlik sağlama hedefindedir. Araştırma, literatür taraması ve sektördeki uygulama örnekleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Katılım bankacılığı, faizsiz bankacılık prensiplerine dayanarak, müşterilerin tasarruflarını ve yatırımlarını İslami kurallara uygun bir şekilde yönetmeyi amaçlayan bir finansman sistemidir. Katılım bankacılığında kullanılan başlıca finansman sistemleri ise şunlardır: Murabaha; En yaygın fon kullandırma yöntemi olup, mal alımında riskin bankaya aktarılmasını sağlar. Mudaraba ve Musharaka; Girişimcilik ve yatırım fırsatları sunarak risk paylaşımını teşvik eder. İjara; Varlık finansmanı açısından önemli bir yöntem olup, kiralama opsiyonu ile müşteri esnekliği sağlar. Sukuk: İslami tahvil piyasasında büyüyen bir alan olup, projelere sürdürülebilir finansman imkânı tanır. Katılım bankaları, piyasa dinamikleri ve rekabet koşullarıyla karşı karşıya kalmakta; buna rağmen, dijital dönüşüm ve yenilikçi ürün geliştirme fırsatları sunmaktadır. Mevzuatın netleşmesi ve denetim mekanizmalarının güçlenmesi, sektördeki güveni artıracaktır. Katılım bankalarının, İslami finansman yöntemlerini etkin bir şekilde uygulamaları, ekonomik kalkınmaya ve toplumsal refaha katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda, yeni stratejiler geliştirilmesi ve sektörel iş birliklerinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılım bankacılığı, İslami finans, fon kullandırma yöntemleri, murabaha, mudaraba, sukuk

²¹ Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisat Bölümü

²² Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İktisat Bölümü

FUND UTILIZATION METHODS OF PARTICIPATION BANKS WITH AN ISLAMIC FINANCIAL APPROACH

Abstract

The aim of this study is to investigate the fund utilization methods of participation banks in line with the principles of Islamic finance. Participation banks, as a system based on interest-free financing principles, aim to ensure economic justice and sustainability in society. The study is based on a literature review and examples of practices in the sector. Participatory banking is a financing system that aims to manage customers' savings and investments in accordance with Islamic rules based on interest-free banking principles. The main financing systems used in participation banking are as follows Murabaha; It is the most common method of utilizing funds and allows the transfer of risk to the bank in the purchase of goods. Mudaraba and Musharaka encourage risk sharing by providing entrepreneurship and investment opportunities. Jara: It is an essential method of financing assets and offers the customer flexibility with the leasing option. Sukuk: It is a growing area in the Islamic bond market and provides sustainable project financing. Participation banks face market dynamics and competitive conditions; however, they offer opportunities for digital transformation and innovative product development. Clarifying legislation and strengthening supervisory mechanisms will increase confidence in the sector. Investment banks' effective implementation of Islamic financing methods will contribute to economic development and social prosperity. In this context, developing new strategies and strengthening sectoral cooperation is recommended.

Keywords: participation banks, Islamic finance, methods of utilization of funds, murabaha, mudaraba, sukuk

İSLAM EKONOMİSİ VE FİNANSAL SİSTEMİN YÖNETİMİNE TEORİK YAKLAŞIMLAR

Parviz Rustamov HACIOĞLU²³

Özet

Bilimsel araştırma çalışmalarının temel amacı, İslam ekonomisi ve finans sisteminin yönetimi de Azerbaycanlı ve dünya bilim adamları Nizami Gencevi, Muhammed Nasıruddin Tusi, İbn Haldun, Muhammed Ebu Hamid El-Gazali, Ebu Ala Mevdudi, Seyid Kutubi, Servet Bayındır, Hacı Muhammed Hasan Hanlar oğlu Meybullayev, Kur'an-ı Kerim, Tevrat ve İncil'de bu alanda yürütülen bilimsel-teorik yaklaşımları incelemektir. Azerbaycanlı ve dünya bilim adamları Nizami Gencevi, Muhammed Nasıruddin Tusi, İbn Haldun, Muhammed Ebu Hamid El Gazali, Ebu Ala Mewdudi, Seyyid Kutubi, Servet Bayındır, Hacı Muhammed Hasan Hanlar oğlu Meybullayev'in

²³ Dr., Azerbaycan Devlet Ekonomi Üniversitesi (UNEC),

İslam ekonomisi ve finansal sisteminin yönetimine katkılarını ortaya çıkarmak ve incelemektir. Bilimsel araştırma çalışmalarında ana araştırma metodolojisi - İslam ekonomisinin ve finansal sistemin yönetiminde Azerbaycanlı ve dünya bilim adamlarının Nizami Gencevi, Muhammed Nasiruddin Tusi, İbn Haldun, Muhammed Ebu Hamid El Gazali, Ebu Ala Mevdudi, Seyyid Kutubi, Servet Bayındır, Hacı Muhammed Hasan Hanlar oğlu Meybullayev'in yaklaşımlarını sistematik ve kapsamlı bir şekilde inceleyen bir çalışmadır. Çünkü bu yaklaşımların İslam iktisat tarihinin organizasyonu, yönetimi ve gelişimi üzerinde büyük etkisi vardır. Bilimsel araştırma çalışmalarının asıl uygulama önemi, elde edilen sonuçların dünyada İslam ekonomisi yönetiminde uygulanmasıdır. Bütün bunlar İslam ekonomisinin yönetimine, bu alanın sistematik gelişimine, sürdürülebilir ve sürdürülebilir faaliyete yenilikçi bir yaklaşıma yol açacaktır. Bilimsel araştırma çalışmalarının ana sonuçları - İslam ekonomisinin ve finansal sistemin yönetiminin iyileştirilmesi - bu alandaki kavramsal ve teorik yenilikleri yansıtmaktadır. Araştırmanın sonuçları İslam ekonomisi ve finans sisteminin bu alanın yönetimi, iyileştirilmesi ve geliştirilmesinde uygulanmasına hizmet etmektedir. Bilimsel araştırmanın özgünlüğü ve bilimsel yeniliği, İslam ekonomisi ve finans sisteminin yönetiminde Azerbaycanlı ve dünya bilim adamlarının Nizami Gencevi, Muhammed Nasiruddin Tusi, İbn Haldun, Muhammed Ebu Hamid El Gazali, Ebu Ala Mewdudi, Seyyid Kutubi, Servet Bayındır, Hacı Muhammed Hasan Hanlar oğlu Meybullayev, Kur'an-ı Kerim, Tevrat ve İncil'de belirtilen bilimsel yaklaşımların temel bilimsel-teorik yönleri incelenmiş, teorik-pratik yaklaşımlar, bu alanın bilimsel-pratik olarak oluşumuna ilişkin teoriler yönü araştırılarak genellemeler yapılmış ve gerekli bilimsel-teorik yönleri araştırılmıştır. Bu açıdan bakıldığında bilimsel araştırma çalışmaları, İslam ekonomisinin organizasyonu ve yönetimi ile finansal sistem yönetiminde bilimsel yaklaşımların incelenmesi açısından takdire şayan sayılabilir.

Anahtar Kelime: İslam ekonomisi, İslam ekonomik sistemi, İslami finans sistemi, İslam ekonomik sistemine bilimsel yaklaşımlar, İslam ekonomik sistemine sistematik yaklaşımlar

THEORETICAL APPROACHES TO THE MANAGEMENT OF THE ISLAMIC ECONOMY AND FINANCIAL SYSTEM

Abstract

The main goal of the scientific research work is the participation of Azerbaijani and world scientists Nizami Ganjavi, Muhammad Nasireddin Tusi, Ibn Khaldun, Muhammad Abu Hamid Al-Ghazali, Abu Ala Mevdudi, Seyid Kutubi, Servet Bayindir, Haji Muhammad Hasan Khanlar oglu Meybullayev in the management of the Islamic economy and financial system, is to examine the scientific-theoretical approaches carried out in this field in the Holy Quran, Torah and Bible. To reveal and study the contributions of Azerbaijani and world scientists Nizami Ganjavi, Muhammad Nasiruddin Tusi, Ibn Khaldun, Muhammad Abu Hamid Al-Ghazali, Abu Ala Mewdudi, Sayyid Kutubi, Servet Bayindir, Haji Muhammad Hasan Khanlar oglu Meybullayev to the management of the Islamic economy and financial system. is to do. The main research methodology in the work of scientific research - in the management of the Islamic economy and financial

system by Azerbaijani and world scientists Nizami Ganjavi, Muhammad Nasiruddin Tusi, Ibn Khaldun, Muhammad Abu Hamid Al-Ghazali, Abu Ala Mewdudi, Seyid Kutubi, Servet Bayindir, Haji Muhammad Hasan Khanlaroglu It is a systematic and complex study of Meybullayev's approaches. Because these approaches significantly impact the organization, management, and development of Islamic economic history. The primary application importance of scientific research work is to apply the obtained results in managing Islamic economics worldwide. All this will lead to an innovative approach to managing Islamic economics, systematic development of this field, and sustainable and sustainable activity. The main results of the scientific research - the improvement of the management of the Islamic economy and financial system, reflect the conceptual and theoretical innovations in this field. The research results serve the application of the Islamic economy and financial system in the management, improvement, and development of that field. The originality and scientific innovation of the scientific research is that in the management of the Islamic economy and financial system, Azerbaijani and world scientists Nizami Ganjavi, Muhammad Nasiruddin Tusi, Ibn Khaldun, Muhammad Abu Hamid Al-Ghazali, Abu Ala Mewdudi, Seyyid Qutubi, Servet Bayindir, Haji Muhammad Hasan Khanlaroglu Meybullayev, the main scientific-theoretical directions of the scientific approaches indicated in the Holy Quran, Torah, and the Bible were studied, theoretical-practical approaches, theories about the formation of this field as a scientific-practical direction were investigated and generalizations were made, and its necessary scientific- theoretical aspects have been investigated. From this point of view, the scientific research work can be considered admirable from studying scientific approaches in the organization and management of the Islamic economy and financial system management.

Keywords: Islamic economy, Islamic economic system, Islamic financial system, scientific approaches to Islamic economic system, systematic approaches to Islamic economic system

FİNTECH VE İSLAMİ FİNANS KURUMLARINDA KULLANILAN GÜNCEL FİNTECH UYGULAMALARI

Tuba BÜYÜKBEŞE²⁴ Ayda BAKAN²⁵

Özet

Hızla gelişen teknoloji çağıyla birlikte finansal sistemlerde de değişim ve dönüşüm kendini göstermektedir. Finans ve teknoloji kavramlarının birleşmesiyle oluşan “Fintek” kavramı günümüzde finans piyasalarında önemli bir yer tutmaktadır. İlk olarak para yatırıp çekmek için kullanılan atm ve pos cihazları için kullanılan Fintek kavramı dijital teknolojilerin gelişmesiyle birlikte mobil bankacılık sistemlerinde daha geniş bir alanda

²⁴ Prof. Dr. Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Bölümü

²⁵ Doktora Öğrencisi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı

kendini göstermektedir. Ayrıca fintek alanında faaliyet gösteren finansal teknoloji şirketleri başta ödemeler, bankacılık, blok zincir, sigortacılık ve kurumsal finansman olmak üzere birçok alanda faaliyet göstermektedir. Bu çalışmada Türkiye ve dünyadaki finansal teknolojiler ve islami fintek uygulamaları üzerine literatür çalışması yapılmıştır. Çalışma da fintek uygulamaları tanıtılarak, islami fintek uygulamalarının bir bütünlük içerisinde aktarılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Finans, Finansal Teknolojiler, İslami Fintek(Fintech)

CURRENT FINTECH APPLICATIONS USED IN FINTECH AND ISLAMIC FINANCE INSTITUTIONS

Abstract

With the rapidly developing technology age, change, and transformation are also evident in financial systems. The concept of “Fintech”, which is formed by the combination of the concepts of finance and technology, has an important place in financial markets today. The concept of Fintech, which was first used for ATM and POS devices used to deposit and withdraw money, has become more widespread in mobile banking systems with the development of digital technologies. In addition, financial technology companies operating in the field of Fintech operate in many areas, primarily payments, banking, blockchain, insurance, and corporate finance. In this study, a literature study was conducted on financial technologies and Islamic fintech applications in Turkey and the world. The study aims to introduce fintech applications and convey Islamic fintech applications in an integrated manner.

Keywords: Islamic Finance, Financial Technologies, Islamic Fintech (Fintech)

KATILIM BANKALARININ ENTROPİ TEMELLİ COCOSO YÖNTEMİ İLE FİNANSAL PERFORMANSLARININ SIRALANMASI

Gül ÇELİK²⁶ Ömer Faruk RENÇBER²⁷

Özet

COVID-19 pandemisi, Türkiye'deki bankacılık sektörünü olumsuz etkileyerek katılım bankalarının finansal performansında önemli değişikliklere neden olmuştur. Faizsiz finansman ilkesine dayalı olarak faaliyet gösteren bu bankalar, ekonomik krizlere karşı daha dirençli olsalar da, pandemi sürecinde artan kredi talepleri ve hükümetin sunduğu ekonomik destek önlemleri bankaların faaliyetlerini etkilemiştir. Bu yüzden, katılım bankalarının COVID-19 öncesi ve sonrası performanslarının analiz edilmesi önemli bir

²⁶ Doktora Öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme ABD.

²⁷ Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü.

çalışma konusu haline gelmiştir. Çalışmanın amacı, Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının CAMELS oranları kullanılarak Covid-19 pandemi öncesi ve Covid-19 pandemi sonrası dönemdeki finansal performanslarının çok kriterli karar verme yöntemleri ile (ÇKKV) sıralanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda, 5 katılım bankasının 2018-2022 dönemine ait finansal performansları Entropi temelli CoCoSo yöntemi ile analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında öncelikle katılım bankalarına ilişkin bu finansal oranların ağırlıklarının belirlenmesi için Entropi yöntemi kullanılmıştır. Sonrasında, söz konusu bankaların finansal performanslarının sıralanması için ise CoCoSo yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; Covid-19 pandemi öncesi (2018-2019) dönemde Türkiye Finans Katılım bankasının, Covid-19 pandemi (2020-2021) döneminde Albaraka Türk Katılım bankasının ve Covid-19 pandemi sonrası (2022) dönemde ise Türkiye Finans Katılım bankasının en iyi finansal performansa sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankaları, CAMELS, ÇKKV, Entropi, CoCoSo

RANKING OF FINANCIAL PERFORMANCES OF PARTICIPATION BANKS USING THE ENTROPY-BASED COCOSO METHOD

Abstract

The COVID-19 pandemic has negatively affected the banking sector in Turkey, causing significant changes in the financial performance of participation banks. Although these banks, which operate based on the principle of interest-free financing, are more resilient to economic crises, the increased credit demands during the pandemic and the economic support measures offered by the government have affected the activities of banks. Therefore, analyzing the performances of participation banks before and after COVID-19 has become an important study subject. The aim of the study is to rank the financial performances of participation banks operating in Turkey in the pre-Covid-19 pandemic and post-Covid-19 pandemic periods using CAMELS ratios with multi-criteria decision-making methods (MCDM). For this purpose, the financial performances of 5 participation banks for the period 2018-2022 were analyzed with the Entropy-based CoCoSo method. Within the scope of the study, the Entropy method was first used to determine the weights of these financial ratios related to participation banks. Then, the CoCoSo method was used to rank the financial performances of the banks in question. According to the results of the study; It has been determined that Türkiye Finans Participation Bank had the best financial performance in the pre-Covid-19 pandemic period (2018-2019), Albaraka Türk Participation Bank in the Covid-19 pandemic period (2020-2021) and Türkiye Finans Participation Bank in the post-Covid-19 pandemic period (2022).

Keywords: Participation Banks, CAMELS, MCDM, Entropy, CoCoSo

CYBERSECURITY RISKS FOR ISLAMIC FINANCE – A HONG KONG REGULATORY ANALYSIS

Klemens KATTERBAUER²⁸ Rahmi Deniz ÖZBAY²⁹ Hassan SYED³⁰ Sema YILMAZ³¹

Abstract

The finance sector will be one of the most vulnerable to cybersecurity threats. Along with healthcare and professional services, the financial sector has significant cybersecurity challenges, with emails containing ransomware and other malware among the most common threat incident types. Concerns about cyber risks have grown significantly due to the COVID-19 outbreak and the acceleration in service digitization. Cyberattacks within economies have become more common. The Bank for International Settlements (BIS) defines cyber risk as the risk of financial loss, interruption, or reputational damage to a corporation caused by an IT system failure. One of the goals of Shariah, according to Islam, is to protect and defend the property of individuals and organizations from any detrimental acts. Such properties include digital resources, ethereal riches, and actual and financial wealth. These assets are used in the financial industry. They are vulnerable to a wide range of risks that could compromise financial institutions' information systems, resulting in fraud, theft, scams, and the improper or unlawful use of personal and public information. As a result, preventing such attacks is consistent with Shariah's objectives and is linked to maintaining cyberspace security and implementing measures to strengthen Islamic financial institutions' cyber resilience. Due to their size and location, Islamic banks confront unique problems in guaranteeing cybersecurity and resilience. For Islamic banks intending to list in Hong Kong and maybe be dual-listed on the stock link, ensuring cybersecurity and following Islamic values are vital.

Keywords: Islamic finance, cybersecurity regulations, Hong Kong

Jel Codes: G1, G15

İSLAMİ FİNANS İÇİN SİBER GÜVENLİK RİSKLERİ - HONG KONG MEVZUAT ANALİZİ

Özet

Finans sektörü siber güvenlik tehditlerine karşı en savunmasız sektörlerden biri olacaktır. Sağlık hizmetleri ve profesyonel hizmetlerle birlikte finans sektörü, fidye yazılımı ve diğer kötü amaçlı yazılımları içeren e-postaların en yaygın tehdit olayı türleri arasında yer aldığı önemli siber güvenlik zorluklarına sahiptir. COVID-19 salgını ve hizmet dijitalleşmesindeki mevcut hızlanma nedeniyle siber risklerle ilgili endişeler önemli ölçüde artmıştır. Ekonomiler içinde siber saldırılar daha yaygın hale gelmiştir.

²⁸ Prof. Dr., Euclid University, Bangui, Central African Republic.

²⁹ Prof. Dr. Istanbul Ticaret University, Beyoğlu, 34445, İstanbul / Türkiye.

³⁰ Prof. Dr., Euclid University, Bangui, Central African Republic.

³¹ Prof. Dr., Yıldız Technical University, Barbaros Bulvarı 34349, İstanbul / Türkiye.

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) siber riski, bir BT sistemi arızasının neden olduğu finansal kayıp, kesinti veya bir kurumun itibarına zarar verme riski olarak tanımlamaktadır. İslam'a göre Şeriat'ın amaçlarından biri, bireylerin ve kuruluşların mülklerini her türlü zararlı eylemden korumak ve savunmaktır. Bu tür mülkler dijital kaynakları, manevi zenginlikleri ve gerçek ve finansal serveti içerir. Bu varlıklar finans sektöründe kullanılmaktadır. Finansal kurumların bilgi sistemlerini tehlikeye atabilecek, dolandırıcılık, hırsızlık, dolandırıcılık ve kişisel ve kamusal bilgilerin uygunsuz veya yasadışı kullanımıyla sonuçlanabilecek çok çeşitli risklere karşı savunmasızdırlar. Sonuç olarak, bu tür saldırıların önlenmesi Şeriat'ın hedefleriyle tutarlıdır ve siber alan güvenliğinin sürdürülmesi ve İslami finans kuruluşlarının siber dayanıklılığını güçlendirecek tedbirlerin uygulanmasıyla bağlantılıdır. Büyüklükleri ve konumları nedeniyle İslami bankalar siber güvenlik ve dayanıklılığı garanti altına alma konusunda benzersiz sorunlarla karşı karşıyadır. Hong Kong'da listelenmeyi ve belki de borsada çift kote olmayı amaçlayan İslami bankalar için siber güvenliğin sağlanması hayati önem taşımakta ve İslami değerleri takip etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İslami finans, siber güvenlik düzenlemeleri, Hong Kong

Jel Kodları: G1, G15

DIYANET PERSONELİNİN İSLAMİ FİNANS ALGISI (SAKARYA ÖRNEĞİ)

Ayhan YİĞİT³²

Özet

Faiz, dinimizin kesin bir şekilde yasakladığı bir işlemdir. Buna karşılık toplumun dini hassasiyetleri ve fon ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ortaya çıkan katılım bankacılığı, son dönemlerde kullanımı yaygınlaşmakla beraber konvansiyonel bankacılığa oranla düşük seviyede tercih edilmektedir. Toplumu doğru bilgilendirme ve yönlendirme noktasında, vatandaş ile iç içe olan Diyanet personeline sorumluluklar düşmektedir. Dolayısıyla Diyanet personelinin katılım bankacılığı dolayısıyla İslami finans argümanları ile algısı, deneyimleri ve Din İşleri Yüksek Kurulunun İslami finans ile ilgili verdiği güncel fetvalara ne kadar vakıf oldukları önem arz etmektedir. Bu araştırmanın amacı Sakarya'nın merkez ilçelerinde ticaretin yoğun olduğu camilerde görev yapan din görevlilerinin katılım bankacılığı /İslami finans algılarını değerlendirmektir. Literatürde konu ile ilgili sınırlı sayıda çalışma yapılmış olup Sakarya özelinde ve özellikle ticaretin yoğun olduğu yerlerdeki cami görevlileri özelinde çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışmanın mevcut literatüre katkı sunması beklenmektedir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup veri toplama yöntemi olarak yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemeden yararlanılmıştır.

³² Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İslam Ekonomisi ve Finansı

Anahtar kelimeler: Diyanet Personeli, Katılım Bankacılığı, İslami Finans, Faiz, Cami Görevlileri

PERCEPTION OF ISLAMIC FINANCE OF RELIGIOUS AFFAIRS PERSONNEL (SAKARYA EXAMPLE)

Abstract

Interest is an act that is explicitly prohibited in our religion. In response, participation banking has emerged by taking into account the religious sensitivities of society and the need for funds. Although its usage has increased in recent years, it is still preferred less compared to conventional banking. In terms of correctly informing and guiding society, religious officials who are in direct contact with citizens bear responsibilities. Therefore, it is important to assess the perceptions and experiences of Diyanet personnel regarding participation banking and Islamic finance instruments, as well as their familiarity with the recent fatwas issued by the High Council of Religious Affairs on Islamic finance. The aim of this study is to evaluate the perceptions of religious officials serving in mosques located in commercial centers of Sakarya's central districts regarding participation banking / Islamic finance. The literature contains only a limited number of studies on this subject, and no study has been encountered focusing specifically on mosque officials in commercially dense areas of Sakarya. From this perspective, the study is expected to contribute to the existing literature. A qualitative research method has been adopted in the study, and data were collected using semi-structured interviews. Criterion sampling was used.

Keywords: Diyanet Personnel, Participation Banking, Islamic Finance, Interest, Mosque Officials

KATILIM 50'DE YER ALAN ŞİRKETLERİN KATILIM ENDEKSİNE BAKIŞ AÇILARI

Ömer DAĞLI³³

Özet

İslami finansın, konvansiyonel finansa bir alternatif olarak ortaya çıkması ve küresel çapta ilgi uyandırması sonucunda İslami kurallara, İslam hukukunun kurallarına uygun olarak işletilen piyasa mekanizmalarına ihtiyaç duyuldu. Bu ihtiyacı karşılamak adına katılım endeksi kriterleri belirlendi. Türkiye'de ise 2011 yılından itibaren Bizim Menkul Değerler tarafından uygulanmaya başlandı. Katılım endeksi; Katılım 100, Katılım 50, Katılım 30, Katılım Sürdürülebilirlik ve Katılım Temettü olarak kategorize edildi. Bu çalışmanın amacı ise Borsa İstanbul'da işlem görmekte olan ve İslam hukukuna uygun

³³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İslam Ekonomisi ve Finansı

olarak oluşturulmuş katılım 50 endeksinde yer alan şirketlerin katılım endeksi kriterlerine ne derecede önem verdiklerini ve bu doğrultuda ne gibi faaliyetler yürüttüklerini ortaya koymaktır. Piyasalarda oluşan hareketlilik ve şirketlerin sağlamış oldukları yükümlülüklerin değişmesi halinde, şirketlerin katılım endeksine ani giriş ve çıkışlar yaşaması durumu yaşanabilmektedir. Söz konusu değişiklik katılım hassasiyeti olan yatırımcıları zor duruma sokabilmektedir. Bu çalışmayı özgün kılan taraf ise şirketlerin Müslüman yatırımcıların hassasiyetlerini ne düzeyde göz önünde bulundurdıkları ve katılım endeksine olan ilgi düzeylerinin ortaya koyulması noktasında özgünlük taşımaktadır. Çalışmada elde edilen bulgulara göre, endekste yer alan şirketlerin İslami hassasiyetlere sahip yatırımcıları önemseydiği, sektörel filtrelemede herhangi bir problem yaşamadığı fakat finansal filtreleme konusunda öngörülebilir planlarının olmadıkları, finansal ihtiyaç ve yatırımlarının karşılanması için alternatif ürünlere yönelim gösterebilecekleri tespit edilmiştir. Bu çalışma hazırlanırken nitel araştırma yöntemi, mülakat veri toplama yöntemi, amaçlı örnekleme modeli kullanılmıştır. Bu çalışmanın ölçütü olarak Katılım 50’de yer alan şirketler seçilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Katılım 50, Borsa İstanbul, Katılım Endeksi, İslami Finans

Jel Kodu: B26, G10, G11, G12, G41

THE PERSPECTIVES OF THE COMPANIES INCLUDED IN KATILIM 50 ON THE PARTICIPATION INDEX

Abstract

With the emergence of Islamic finance as an alternative to conventional finance and its growing global interest, there arose a need for market mechanisms operated in compliance with Islamic rules and Islamic law. To meet this need, participation index criteria were established. In Turkey, these criteria have been implemented by Bizim Menkul Değerler since 2011. The participation index is categorized as Katılım 100, Katılım 50, Katılım 30, Katılım Sustainability, and Katılım Dividend. The aim of this study is to reveal to what extent the companies listed on the Katılım 50 Index—formed in accordance with Islamic law and traded on Borsa İstanbul—give importance to participation index criteria and what kind of activities they carry out in this context. In the case of market fluctuations or changes in companies’ obligations, sudden entries or exits from the participation index may occur. Such changes may put investors with Islamic sensitivities in a difficult position. What makes this study original is that it seeks to determine the extent to which companies consider the sensitivities of Muslim investors and their level of interest in the participation index. Based on the findings, it has been determined that companies in the index value investors with Islamic sensitivities and face no issues in terms of sectoral filtering. However, they lack predictable plans for financial filtering and may seek alternative products to meet their financial needs and investments. In this study, a qualitative research method was adopted, with interviews used as the data collection method and purposive sampling as the sampling model. The companies listed in Katılım 50 were selected as the criterion for the study.

Keywords: Katılım 50, Borsa İstanbul, Participation Index, Islamic Finance

Jel Codes: B26, G10, G11, G12, G41

İSLAM İKTİSADI PERSPEKTİFİYLE DAVRANIŞSAL İKTİSAT ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Eyyüp Yakup GEDİKLİ³⁴

Özet

Davranışsal iktisat ana akım iktisat modellerinin gerçekliğini artırarak insan davranışlarının ve kararlarının daha iyi anlaşılmasına olanak sağlayan teoriler üreten ve bu teorileri ampirik ve deneysel metotlar kullanarak test eden bir alt disiplin dalı olarak tanımlanmaktadır. Bu yönüyle iktisat ve psikoloji bilim dalları arasında bir köprü görevi görmektedir. Ana akım iktisadın rasyonel birey varsayımına karşı davranışsal iktisadın ileri sürdüğü sınırlı rasyonellik teorisi çeşitli bilişsel ve psikolojik deneylerle kanıtlanmıştır. Nitekim bireylerin psikolojik, sosyolojik ve bilişsel kısıtlardan dolayı kendileri için her zaman en iyi kararı veremeyecekleri, verseler dahi kararlarını uygulamakta irade zaafiyeti yaşayabilecekleri ve gelecek öngörülerinde de sistematik ve tahmin edilebilir hatalar yapabilecekleri sınırlı rasyonellik teoreminin temel noktalarıdır. İlgili deneyler doğrultusunda ekonomik insan kavramı olağanüstü bir insan figürü olmaktan çıkıp gerçekliğe yakınlaşmıştır. İslami bir yaklaşım içerisinde ele alınan insan mahiyeti de Hz. Mevlânâ'nın ifadesiyle dokuz yüz katlı bir bina gibidir. Dolayısıyla rasyonel olduğu kadar irrasyonel ve bencil olduğu kadar diğerkâm davranışlar da sergileyebilmektedir. Davranışsal iktisat bu yönleriyle ana akım iktisadın bir adım ileri gitmesine katkı sunsa da, kendi ürettiği metotlar piyasa mekanizması içerisinde suistimale uğramaktan da kurtulamamıştır. Örneğin, bireylerin rasyonel seçimler yapması için uygulanan dürtme politikaları firmalar tarafından kâr amacı olarak kullanılmaktadır. Türkiye'de yaklaşık 58 milyon kullanıcısı olduğu tahmin edilen Instagram'ın bireylerdeki beğenme ve beğenilme arzusunu tetiklemek amacıyla özel olarak psikologlar çalıştırması konunun bir diğer boyutudur. Bunların yanı sıra bireylerin ekonomik davranışlarının evrim teorisi üzerinden okunması, özgürlükçü paternalizm görüşü altında bireyleri tekrardan ekonomik insan olmaya yönlendiren politikaları, bireyselliğin ön plana çıkartılması ve toplumsal ilişkilerin dikkate alınmaması ve diğer bilim dallarında olduğu gibi manevi ve ahlaki değerlerin göz ardı edilmesi İslam iktisadı perspektifiyle değerlendirildiğinde davranışsal iktisadın eksik yönleri olarak belirtilebilir. Bildiri kapsamında davranışsal iktisadın ana akım iktisada yaptığı katkılar ve İslam iktisadı perspektifiyle değerlendirilen hususlar örnekler üzerinden sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam İktisadı, Davranışsal İktisat, Piyasa Mekanizması, Rasyonallite

³⁴ İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Finans ve Katılım Bankacılığı Bölümü

AN EVALUATION ON BEHAVIORAL ECONOMICS FROM THE PERSPECTIVE OF ISLAMIC ECONOMICS

Abstract

Behavioral economics is defined as a sub-discipline that generates theories that allow a better understanding of human behavior and decisions by increasing the realism of mainstream economic models and tests these theories using empirical and experimental methods. In this respect, it acts as a bridge between economics and psychology. The theory of bounded rationality put forward by behavioral economics against the rational individual assumption of mainstream economics has been proven by various cognitive and psychological experiments. As a matter of fact, the main points of the bounded rationality theorem are that individuals cannot always make the best decision for themselves due to psychological, sociological and cognitive constraints, and even if they do, they may experience weakness of will in implementing their decisions and may make systematic and predictable errors in their future predictions. In line with the related experiments, the concept of economic man has moved from being an extraordinary human figure to being closer to reality. The human nature, which is handled within an Islamic approach, is like a building with nine hundred floors, in the words of Mevlana. Therefore, it can exhibit rational as well as irrational and selfish as well as altruistic behaviors. Although behavioral economics has contributed to mainstream economics in these respects, the methods it has produced have not been spared from being abused within the market mechanism. For example, nudge policies applied to individuals to make rational choices are used by companies as a profit motive. Another dimension of the issue is that Instagram, which has an estimated 58 million users in Turkey, employs psychologists to trigger individuals' desire to like and be liked. In addition to these, the interpretation of the economic behavior of individuals through evolutionary theory, policies that direct individuals to become homo economicus again under the view of libertarian paternalism, emphasizing individualism and ignoring social relations, and ignoring spiritual and moral values as in other branches of science can be stated as the shortcomings of behavioral economics when evaluated from the perspective of Islamic economics. In this paper, the contributions of behavioral economics to mainstream economics and the issues evaluated from the perspective of Islamic economics will be presented through examples.

Keywords: Islamic Economics, Behavioral Economics, Market Mechanism, Rationality

İSRAİL YANLISI ÜRÜNLERE YÖNELİK TÜKETİCİ-BOYKOT DAVRANIŞINI BELİRLEYEN FAKTÖRLER

Abdul Rılan SYARIF³⁵

Özet

İsrail'in Gazze'ye yönelik savaşı 7 Ekim 2023'ten bu yana en az 35.000 kişinin ölümüne ve 85.000 kişinin yaralanmasına neden olmuştur. Bu gerçek, dünyanın dört bir yanındaki tüketiciler arasında İsrail yanlısı olarak algılanan bazı ürünlere karşı bir boykot hareketini tetiklemiştir. Boykot hareketinin İsrail'in Filistin'i işgalinin durdurulmasına yol açması beklenmektedir. Bu boykot faaliyeti, İsrail'i içeren belirli siyasi, insani veya çatışma politikalarını protesto etme veya reddetme biçimi olarak İsrail menşeli veya İsrail kuruluşlarıyla ilişkili ürünleri kullanmayı veya satın almayı reddetmeyi içermektedir. Küresel bir fenomen olarak boykot söylemi, İsrail'in Filistin'e karşı yürüttüğü savaşın önemiyle birlikte tartışılması gereken acil bir konu haline gelmiştir. Bu durum bizi üç ürün kategorisinde (fast food, giyim ve kozmetik-ilac) tüketici boykotlarını şekillendiren faktörleri araştırmaya sevk etmiştir. Araştırma, 18-35 yaş arası gençler ve yetişkinler arasında, veri toplama yöntemi olarak bir anket kullanılarak gerçekleştirilecektir. Yapısal Eşitlik Modeli kullanılarak, tüketici-boykot davranışının belirleyicilerinin analizi iki ana değişkeni içermektedir: sosyal ve bireysel değişkenler. Sosyal değişkenler şunları içermektedir: 1) medya ve bilgi; 2) sosyal kimlik. Bireysel değişkenler şunları içerir: 1) siyasi görüş; 2) hümanizm perspektifi; ve 3) dindarlık. Yapısal Eşitlik Modeli, faktör analizi ve çoklu regresyon analizini genişleten ve gizli ve gözlenen değişkenler arasındaki varsayılan nedensel ilişkileri anlamak ve tanımlamak için kullanılabilen istatistiksel bir modeldir. Bu arada, ürün sadakati faktörü bir ara değişken olarak dahil edilecektir. Bu çalışmada beklenen bulgular, jeopolitik çatışmaların tüketici davranışını nasıl şekillendirdiğine dair farklı bakış açıları keşfetmek ve kurumsal strateji ve uluslararası ilişkiler için daha geniş çıkarımlar hakkında öngörü sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Boykot, İsrail-Filistin Çatışması, Tüketici Davranışı

DETERMINING FACTORS OF CONSUMER-BOYCOTT BEHAVIOR TOWARDS PRO-ISRAEL PRODUCT

Abstract

Israel's war on Gaza has killed at least 35,000 people and injured 85,000 since October 7, 2023. This reality has triggered a boycott movement among consumers around the world against certain products perceived to be pro-Israel. The boycott movement is expected to lead to the cessation of the Israeli invasion of Palestine. This boycott activity includes refusing to use or buy products originating from or associated with Israeli entities as a form of protest or rejection of certain political, humanitarian, or conflict policies

³⁵ BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ, İSLAM İKTİSADI VE KATILIM BANKACILIĞI.

involving Israel. The boycott discourse as a global phenomenon has become an urgent issue to be discussed, along with the importance of Israel's war on Palestina. This prompted us to research the factors shaping consumer boycotts in three product categories (fast food, clothing, and cosmetics-pharmaceuticals). The research will be conducted among young people and adults aged 18-35, using a questionnaire as a data collection method. By using the Structural Equation Model, the analysis of the determinants of consumer-boycott behavior includes two main variables: social and individual variables. Social variables include: 1) media and information; 2) social identity. Individual variables include: 1) political opinion; 2) humanism perspective; and 3) religiosity. The structural Equation Model is a statistical model that extends factor analysis and multiple regression analysis and can be used to understand and identify the putative causal associations between latent and observed variables. Meanwhile, the product loyalty factor will be included as an intermediate variable. The expected findings in this study are to discover different perspectives on how geopolitical conflicts shape consumer behavior and provide insight into broader implications for corporate strategy and international relations.

Keywords: Boycott, Israeli-Palestinian Conflict, Consumer Behavior

TÜRKİYE'DE ZEKAT, VERGİ SİSTEMİNE ENTEGRE EDİLEBİLİR Mİ?

Hüseyin ERGUN³⁶ Serdar ARSLAN³⁷

Özet

Çalışmamızda, Türkiye'de zekatın vergi sistemine dahil edilmesinin sosyal adaleti sağlaması ve gelir dağılımındaki dengesizlikleri azaltması açısından büyük bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir. Zekât, İslam'da zenginlerin(mükellef) mal varlıklarının belirli bir kısmını yoksullara vermesi gereken zorunlu bir ibadet olup, sosyal adaletin sağlanmasında ve gelir dağılımındaki dengesizliklerin azaltılmasında önemli bir rol oynar. Vergi ise devletin kamu hizmetlerine harcamak için topladığı zorunlu bir yükümlülüktür. Bu çalışma, zekât ve vergi kavramlarına teorik açıdan inceleyip , zekâtın vergi sistemine ile entegre edilmesinin faydalarını ve zor olan taraflarını araştırmaktadır. Bu çalışmanın temel araştırma sorusu, başlıkta olduğu gibi “Türkiye’de zekât vergi sistemine entegre edilebilir mi?” şeklindedir. Bu soru, zekâtın vergi sistemi ile entegrasyonunun mümkün olup olmadığını ve bu entegrasyonun faydalarını ve zorluklarını araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırma yöntemi olarak, nitel yöntemler kullanılarak, literatür taraması ile veri toplanmıştır. Literatür taraması, mevcut çalışmaların incelenmesi ve bu konuyla ilgili teorik çerçevenin oluşturulması amacıyla yapılmıştır. Ayrıca betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Betimsel araştırma, mevcut durumu olduğu gibi ortaya koymayı amaçladığı için, zekâtın vergi sistemine entegrasyonunun sosyal adalet ve gelir dağılımı üzerindeki etkilerini incelemek için uygun bir model olduğu değerlendirilmektedir. Araştırma Kamu sektöründe görevli

³⁶ Dr. Öğr. Üyesi, KTO Karatay Üniversitesi, İİBF, İslam İktisadı ve Finansı Bölümü.

³⁷ Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü.

memur olan ve 50.000 TL ile 65.0000 TL arasında aylık geliri olan vergi mükellefleri ve zekât veren bireyler oluşturmaktadır. 168 vergi mükellefi ve 168 zekât mükellefi bireyden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Google forms kullanılmıştır. Araştırma 2024 yılı Ağustos ve Eylül ayları arasında yapılmıştır. Bulgular, zekâtın Türkiye Cumhuriyeti vergi sistemine dahil edilmesinin sosyal adaletin sağlanması açısından büyük bir potansiyele ve olanaklara sahip olduğunu göstermektedir. Fakat bu entegrasyonun başarılı olabilmesi açısından yasal düzenlemeler ile profesyonel denetim mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir. Zekâtın vergi sistemine entegre edilmesinde karşılaşılan yasal ve sistemsel zorluklar arasında, mevcut olan vergi mevzuatının zekâtı kapsayacak şekilde düzenlenmesi ve zekâtın doğru bir şekilde tahsil edilmesi için yasama organının gerekli mekanizmaları oluşturmak için acilen kanun tasarısı üzerinde çalışılması gerektiğini göstermektedir. Sonuç olarak, zekâtın Türkiye vergi sistemine entegrasyonunun sosyal adaletin sağlanması ve gelir dağılımındaki dengesizliklerin azaltılması açısından büyük bir potansiyele sahip olduğu görülmekte, bu entegrasyonun başarılı olabilmesi için yasal düzenlemeler, denetim mekanizmaları ve toplumsal farkındalığın artırılması gerekmektedir. Ayrıca, bu konuda daha fazla akademik çalışma yapılması ve uluslararası örneklerin incelenmesi gerekmektedir. Zekâtın vergi sistemi ile entegrasyonu, sosyal adaletin sağlanması ve ekonomik dengesizliklerin azaltılması açısından geçmiş yüzyıllarda olduğu gibi bugün ve gelecek için de önemli bir adım olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Zekât, Vergi, Sosyal Adalet, Refah, Türkiye, İslam Ekonomisi

CAN ZAKAT BE INTEGRATED INTO THE TAX SYSTEM IN TURKEY?

Abstract

Our study demonstrates that integrating zakat into the tax system in Turkey has significant potential to promote social justice and reduce income inequality. Zakat, a mandatory act of worship in Islam, requires the wealthy (obligors) to give a portion of their wealth to the poor, playing a crucial role in ensuring social justice and reducing income disparities. Taxes, on the other hand, are compulsory obligations collected by the state to fund public services. This study theoretically examines the concepts of zakat and tax, exploring the benefits and challenges of integrating zakat into the tax system. The primary research question of this study is, as stated in the title, “Can zakat be integrated into the tax system in Turkey?” This question aims to investigate the feasibility of integrating zakat into the tax system and the benefits and challenges of such integration. As a research method, qualitative methods were used, and data were collected through a literature review. The literature review was conducted to examine existing studies and establish a theoretical framework on this topic. Additionally, a descriptive research method was employed. Descriptive research, which aims to present the current situation as it is, is considered an appropriate model for examining the effects of integrating zakat into the tax system on social justice and income distribution. The research sample consists of tax obligors and zakat payers who are public sector employees with a monthly income between 50,000 TL and 65,000 TL. The sample includes 168 tax obligors and 168 zakat payers. Google Forms was used as the data collection tool. The research was conducted between August and September 2024. The findings indicate that integrating zakat into the tax system of the

Republic of Turkey has significant potential and opportunities for ensuring social justice. However, for this integration to be successful, legal regulations and professional auditing mechanisms need to be established. Among the legal and systemic challenges encountered in integrating zakat into the tax system are the need to amend the existing tax legislation to include zakat and the necessity for the legislative body to urgently work on a bill to create the necessary mechanisms for the accurate collection of zakat. In conclusion, integrating zakat into the Turkish tax system has great potential for ensuring social justice and reducing income inequality. For this integration to be successful, legal regulations, auditing mechanisms, and increased public awareness are necessary. Additionally, more academic studies and examinations of international examples are needed on this topic. The integration of zakat with the tax system will be an important step for ensuring social justice and reducing economic disparities, both today and in the future, as it has been in past centuries.

Keywords: Zakat, Tax, Social Justice, Welfare, Turkey, Islamic Economy

BORSA İSTANBUL 30 ENDEKSİNDE İŞLEM GÖREN VE KATILIM ENDEKSİNE UYGUN ŞİRKETLERİN FİNANSAL PERFORMANSLARININ ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME (SWARA) YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Zeynep ÖZGÜNER³⁸ Özlem DOĞAN³⁹ Veli ASLANOĞLU³⁹

Özet

Bu çalışma, Borsa İstanbul 30 endeksinde işlem gören ve katılım endeksine uygun şirketlerin finansal performanslarını SWARA yöntemiyle değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Borsa İstanbul 30 Endeksi, Türkiye'nin en büyük ve en likit 30 şirketini içeren, piyasa değeri ve işlem hacmi açısından öncü bir endeks olup, yatırımcılar için önemli bir referans niteliği taşımaktadır. Katılım endeksine uygun olan şirketler ise İslami finans ilkelerine uygun faaliyet gösteren firmalardan oluşmaktadır. Bu şirketler, faizsiz finansman prensiplerine göre yapılandırılmış olup, faaliyetlerinde alkol, kumar, silah üretimi gibi İslami açıdan yasaklanmış alanlardan uzak durmaktadır. Finansal performans ise bir şirketin operasyonel etkinliğini, sürdürülebilirliğini ve yatırımcılar için sağladığı getiriyi ölçmek için kritik bir kriterdir. Çalışmada, finansal performans değerlendirmesi, firmaların kârlılık, aktif büyüklüğü, borçluluk oranları, likidite durumu ve sermaye yapıları gibi temel finansal göstergeler üzerinden yapılmıştır. SWARA yöntemi kullanılarak bu göstergeler arasında ağırlıklandırma yapılmış ve her bir şirketin göreceli performansı belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar, Borsa İstanbul 30 endeksinde yer alan katılım endeksi uygun şirketlerin finansal performanslarının güçlü olduğunu, özellikle borçluluk oranlarının düşük ve kârlılık oranlarının yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulguların, katılım endeksine uygun şirketlerin sürdürülebilir finansal yapıları ve

³⁸ Doç. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi.

³⁹ Uzman

yatırımcılar açısından uzun vadeli çekicilikleri hakkında karar vericilere önemli bilgiler sunması hedeflenmekte, çalışmaya konu olan şirketler çerçevesinde finansal performanslarının daha kapsamlı değerlendirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılım Endeksi, Finansal Performans, BİST 30, SWARA Yöntemi

EVALUATION OF THE FINANCIAL PERFORMANCE OF COMPANIES LISTED IN THE BORSA ISTANBUL 30 INDEX AND ELIGIBLE FOR THE PARTICIPATION INDEX THROUGH THE MULTI-CRITERIA DECISION-MAKING (SWARA) METHOD

Abstract

This study evaluates the financial performance of companies in the Borsa Istanbul 30 index and eligible for the participation index using the SWARA method. The Borsa Istanbul 30 Index features 30 of Turkey's largest and most liquid companies, serving as a key reference for investors. Companies in the participation index adhere to Islamic finance principles, avoiding areas like alcohol, gambling, and weapons production. Financial performance is essential for assessing a company's operational efficiency and investor returns. This evaluation focuses on key financial indicators, including profitability, asset size, indebtedness ratios, liquidity, and capital structure. The SWARA method helps weight these indicators, determining each company's relative performance. Results show that participation index-eligible companies in the Borsa Istanbul 30 index demonstrate strong financial performance, characterized by low indebtedness ratios and high profitability ratios. These findings aim to inform decision-makers about the sustainable financial structures of these companies and their long-term appeal to investors, contributing to a more comprehensive evaluation of their financial performance.

Keywords: Participation Index, Financial Performance, BIST 30, SWARA Method

DİJİTAL UYGULAMALARIN MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ İŞ TATMİNİ VE İŞ PERFORMANSINA ETKİSİ

Güneş ASLAN⁴⁰ Tuba BÜYÜKBEŞE⁴¹

Özet

Günümüzde pek çok alanda olduğu gibi muhasebe alanında da dijitalleşme uygulamalarında evrim niteliğinde gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler muhasebe alanında da büyük kolaylık ve faydalar sağlamaktadır. Muhasebe meslek mensuplarının gelişen dijital uygulamalara kendilerini geliştirerek adapte olmaları teknolojinin sağladığı

⁴⁰ Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

⁴¹ Prof. Dr., Hasan Kalyoncu Üniversitesi, İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi.

nimetlerden edinecekleri kazanımlar göz ardı edilemez düzeydedir. Geleneksel muhasebe uygulamaları, dijital ortama entegre edilmiş durumdadır ve artık fiziksel evraklar yerine yeni bilgisayar programlarıyla işlenmektedir. Bu durum, muhasebe meslek mensuplarının rollerini ve beceri setlerini değiştirmiştir. Eskiden manuel olarak yapılan işlerin çoğu dijitalleştirildiği için, muhasebe meslek mensupları dijital ortamda çalışma becerilerine uyum sağladıkları görülmektedir. Bu çalışmanın amacı dijital uygulamaların, muhasebe meslek mensuplarının iş performansı ve iş tatminine etkisini tespit etmeye yönelik yapılmıştır. Araştırmada, yapılan literatür çalışmasında dijital uygulamaların, muhasebe süreçlerini daha verimli hale getirerek çalışanların iş tatminini artırabileceği ve iş performansını iyileştirebileceği belirtilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş Tatmini, İş Performansı, Dijital Uygulamalar

THE EFFECT OF DIGITAL APPLICATIONS ON JOB SATISFACTION AND JOB PERFORMANCE OF ACCOUNTING PROFESSIONALS

Abstract

As in many fields today, there have been revolutionary developments in digitalization practices in the field of accounting. These developments provide great convenience and benefits in the accounting field as well. The adaptation of accounting professionals to emerging digital applications by improving themselves is at a level where the gains they will obtain from the advantages of technology cannot be ignored. Traditional accounting practices have been integrated into digital environments, and now, instead of physical documents, new computer programs are being used. This situation has changed the roles and skill sets of accounting professionals. Since many tasks that were previously performed manually have now been digitized, it is observed that accounting professionals have adapted to working in digital environments. The aim of this study is to determine the effect of digital applications on the job performance and job satisfaction of accounting professionals. In the literature review conducted within the research, it is stated that digital applications can make accounting processes more efficient, thereby increasing employee job satisfaction and improving job performance.

Keywords: Job Satisfaction, Job Performance, Digital Applications

ETKİN PİYASA HİPOTEZİNE KARŞI MÜCADELEDE DAVRANIŞSAL FİNANSIN ROLÜ: YATIRIMCI DUYARLILIĞININ ÖLÇÜLMESİ VE BUNUN İSLAMİ HİSSE SENEDİ PİYASASI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Veysel AKAYDIN⁴²

Özet

Bu çalışma, davranışsal finans, Etkin Piyasalar Hipotezi (EMH) ve İslami hisse senedi piyasası arasındaki karmaşık ilişkiyi inceleyerek, davranışsal finansın EMH'nin temel varsayımlarına nasıl meydan okuduğunu ele almaktadır. EMH, piyasaların rasyonel olduğunu ve fiyatların tüm mevcut bilgileri tam olarak yansıttığını savunurken, davranışsal finans, yatırımcı önyargıları ve duyarlılık gibi psikolojik faktörlerin genellikle irrasyonel davranışlara ve piyasa verimsizliklerine yol açtığını vurgular. Bu iki perspektif arasındaki temel farklardan biri yatırımcı duyarlılığıdır. EMH, varlık fiyatlarının tüm bilgileri doğru bir şekilde içerdiğini ve sistematik yanlış fiyatlamanın mümkün olmadığını varsayar. Ancak davranışsal finans, piyasa fiyatlarının duygusal ve psikolojik etkiler nedeniyle gerçek varlık değerlerinden sapmasına neden olan duyarlılık kaynaklı anormallikleri sıkça ortaya çıkarır. Şeriat ilkeleri ve etik kurallar tarafından yönetilen İslami hisse senedi piyasasında, yatırımcı duyarlılığı benzersiz bir rol oynar. İslami finansmanında duyarlılık, ahlaki değerlerle yakından ilişkilidir ve bu da finansal göstergelerin yanı sıra yatırım kararlarını şekillendiren bir piyasa ortamı yaratır. Bu ahlak ve duyarlılık uyumu, İslami hisse senedi piyasasının özellikle duygusal dalgalanmalar sırasında daha fazla istikrar ve direnç göstermesine yardımcı olur. Sonuç olarak, bu çalışma, davranışsal finansın özellikle etik kaygıların yatırımcı duyarlılığını güçlendirdiği İslami finans bağlamında EMH'ye güçlü bir şekilde meydan okuduğunu bulmuştur. Bu araştırma, finansal piyasaları şekillendiren dinamikleri daha derinlemesine anlamamıza katkı sağlamakta ve piyasa etkinliği ile davranışsal faktörlerin, özellikle etik finansal sistemlerde nasıl etkileşimde bulunduğunun daha fazla araştırılmasının önemini vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Etkin Piyasa Hipotezi, Yatırımcı Duyarlılığı, İslami Hisse Senedi Piyasası

THE ROLE OF BEHAVIORAL FINANCE IN CHALLENGING THE EFFICIENT MARKET HYPOTHESIS: MEASURING INVESTOR SENTIMENT AND ITS EFFECTS ON THE ISLAMIC STOCK MARKET

Abstract

This study examines the complex relationship between behavioral finance, the Efficient Market Hypothesis (EMH), and the Islamic stock market, focusing on how behavioral finance challenges the core assumptions of EMH. While EMH argues that markets are rational and prices fully reflect all available information, behavioral finance highlights

⁴² Öğr. Gör., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi.

how psychological factors, such as investor biases and sentiment, often lead to irrational behavior and market inefficiencies. A key point of contrast between these two perspectives is investor sentiment. EMH assumes that asset prices accurately incorporate all information, eliminating the possibility of systematic mispricing. However, behavioral finance frequently uncovers sentiment-driven anomalies, where market prices deviate from true asset values due to emotional and psychological influences. In the context of the Islamic stock market, which is governed by Sharia principles and ethical considerations, investor sentiment plays a unique role. Sentiment in Islamic finance is closely tied to moral values, creating a market environment where ethical factors shape investment decisions alongside financial metrics. This alignment between ethics and sentiment helps the Islamic stock market exhibit greater stability and resilience, particularly during periods of emotionally driven volatility. In conclusion, this study finds that behavioral finance poses a strong challenge to the EMH, especially in the context of Islamic finance, where ethical concerns amplify the influence of investor sentiment. This research deepens our understanding of the forces shaping financial markets, emphasizing the need for further exploration of how market efficiency and behavioral factors interact, particularly in ethical financial systems.

Keywords: Behavioral Finance, the Efficient Market Hypothesis, Investor Sentiment, Islamic Stock Market

İSLAMİ HÜKÜMLERE GÖRE GÜNÜMÜZ TÜRKİYESİNDE VERGİ ADALETİ SORUNU

Mehmet Kaygusuzoğlu⁴³ Enes Öztürk

Özet

Halkın ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve giderlerin yapılabilmesi için devletin bütçesi olması gereklidir. Halen devlet hazinesi olarak bilinen bu kavram İslam dininde ‘beytülmal’ olarak adlandırılmıştır. Her ülkede olduğu gibi İslam’ın kendisine göre vergi sistemi vardır. Bu sistem dönemin şartlarına göre İslam hukukuna göre bir şekilde düzenlenmiştir. İslam devletinin yöneticisi Hz Muhammed (S.A.V.) devlet başkanının asıl görevi halka hizmet etmek olduğu üzerinde durulmuştur. Halka yük olmayan bir vergi sistemi uygulanmıştır. İslam ekonomisinde vergi sistemi Kur’an ve şeriatın kurallarına bağlıdır. “Ve sana neyi infak edeceklerini sorarlar. De ki ihtiyaçtan artakalanı” Ayetinden anlaşılacağı üzere İslam hukukunda vergilendirme anlayışı ihtiyaç fazlasının verilmesidir. Asıl hedefin, toplumda kendi kazancının yeterli olmadığı fakirlerin ihtiyacını gidermektir. İslam eşit ve adaletli bir vergi sistemi uygulanmıştır. İslam ekonomisinde vergi üretim ve ticaret malları üzerinden toplanmıştır. Vergi miktarının belirlenmesinde ise birtakım kriterler vardır. Bunlar; mükellefin ödeme gücünün dikkate

⁴³ Prof. Dr., Adıyaman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü

alınması, vergiyi toplayan memurun keyfi uygulamalar yapmaması ve ahlaklı olması gibi kriterler mevcuttur.

Anahtar Kelimeler: Vergi Adaleti

THE PROBLEM OF TAX JUSTICE IN TODAY'S TURKEY ACCORDING TO ISLAMIC PROVISIONS

Abstract

The state must have a budget in order to meet the needs of the people and to meet expenses. This concept, which is still known as the state treasury, is called 'baytülmal' in the Islamic religion. As in every country, Islam has its own tax system. This system was organized in a way according to Islamic law according to the conditions of the period. The ruler of the Islamic state, Hz. Muhammad (PBUH), emphasized that the main duty of the head of state is to serve the people. A tax system that does not burden the people was implemented. The tax system in the Islamic economy is based on the rules of the Quran and Sharia. As can be understood from the verse, "And they ask you what they should spend. Say, 'What is left of need'", the understanding of taxation in Islamic law is to give the surplus. The main goal is to meet the needs of the poor in society whose own earnings are not sufficient. An equal and fair tax system has been implemented in Islam. In the Islamic economy, taxes are collected on production and commercial goods. There are certain criteria in determining the amount of tax. These criteria include; taking into account the taxpayer's ability to pay, the officer collecting the tax not making arbitrary practices and being moral.

Keywords: Tax Justice

SUKUK – GSYH İLİŞKİSİNDE ÖZEL – KAMU AYRIMI

Melek Nur OSANMAZ⁴⁴ İfet BİLİR⁴⁵ Samet GÜRSOY⁴⁶ İbrahim Halil EKŞİ⁴⁷

Özet

Sukuk, Müslüman ülkelerde yatırımcıların ve ihraççıların tercih ettiği ve İslami ilkelere uygun olarak çıkarılan alternatif bir üründür. İslami hukuka uygun olarak çıkarılan sukuk, bir ticari işleme katılma imkanı sunarak bu ticari işlemin payı oranında hak sahibi olmayı ifade eder. Hükümetler, şirketler ve İslami bankalar tarafından çıkarılarak likidite aracı olarak kullanılan sukuk, son yıllarda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler

⁴⁴ Gaziantep Üniversitesi

⁴⁵ İnönü Üniversitesi

⁴⁶ Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu, Gümrük İşletme Bölümü.

⁴⁷ Prof. Dr., Gaziantep Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü.

tarafından tercih edilir. Son derece öneme sahip olan sukuk ihraçlarının ekonomik etkileri merak edilir. Bu yüzden bu çalışmada, 2007-2023 yılları arasında 7 gelişmiş ve 7 gelişmekte olan ülkenin kamu ve özel sukuk ihraçlarının ekonomik etkileri analiz edilmiştir. Ülkelere ait veriler, uluslararası finans kuruluşları ve hükümet raporlarından ikincil veri toplama yöntemi ile elde edilmiştir. Kamu ve özel sukuk ihraçlarının ekonomik göstergeler üzerindeki etkisini anlamak için çoklu regresyon analizi uygulanmış, bu kapsamda R-kare, Ayarlanmış R-kare, F-istatistiği, Durbin-Watson, AIC ve BIC gibi istatistiksel testler kullanılmıştır. Çalışmanın analizinde; bağımsız değişkenler olarak kamu ve özel sukuk ihraçları seçilmiş, bu değişkenlerin ekonomiye olan etkileri gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde ayrı ayrı analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, sukuk ihraçlarının ekonomik etkilerinin ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Analiz sonucunda ortaya çıkan tablo sonuçlarına göre, gelişmiş ülkelerde modelin açıklayıcılığı ($R\text{-squared} = 0.545$) gelişmekte olan ülkelere kıyasla daha yüksektir ($R\text{-squared} = 0.182$). Bu durum, kamu ve özel sukuk ihraçlarının gelişmiş ülkelerde ekonomik değişkenleri daha iyi açıkladığını göstermektedir. Ayrıca, kamu sukuk ihraçlarının gelişmekte olan ülkelerde negatif bir etkisi bulunurken ($p = 0.004$), gelişmiş ülkelerde pozitif ve anlamlı bir etki göstermektedir ($p = 0.010$). Özel sukuk ihraçları ise her iki grup için de pozitif bir etki gösterse de, gelişmiş ülkelerdeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p = 0.078$). Durbin-Watson değerleri, her iki grup için de olası bir otokorelasyon sorununa işaret etmektedir. AIC ve BIC değerleri, gelişmiş ülkelerde modelin daha basit ve uyumlu olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sukuk, Ekonomik Büyüme, Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler, Özel-Kamu Ayırımı

THE PRIVATE – PUBLIC DISTINCTION IN THE SUKUK – GDP RELATIONSHIP

Abstract

Sukuk is an alternative product preferred by investors and issuers in Muslim countries and issued in accordance with Islamic principles. Sukuk has been preferred by both developed and developing countries in recent years. The economic effects of sukuk issuances, which are of utmost importance, are of interest. Therefore, this study analyzes the economic effects of public and private sukuk issuances of 7 developed and 7 developing countries between 2007-2023. Data on countries were obtained from international financial institutions and government reports through secondary data collection method. Multiple regression analysis was applied to understand the effect of public and private sukuk issuances on economic indicators, and statistical tests such as R-square, Adjusted R-square, F-statistic, Durbin-Watson, AIC and BIC were used in this context. As a result of the analysis, it was determined that the economic effects of sukuk issuances differ according to the development level of the countries. According to the table results that emerged as a result of the analysis, the explanatory power of the model in developed countries ($R\text{-squared} = 0.545$) is higher than in developing countries ($R\text{-squared} = 0.182$). This situation shows that public and private sukuk issuances explain

economic variables better in developed countries. In addition, while public sukuk issuances have a negative effect in developing countries ($p = 0.004$), they show a positive and significant effect in developed countries ($p = 0.010$). Although private sukuk issuances show a positive effect for both groups, their effect in developed countries is not statistically significant ($p = 0.078$). Durbin-Watson values indicate a possible autocorrelation problem for both groups. AIC and BIC values show that the model is simpler and more compatible in developed countries.

Keywords: Sukuk, Economic Growth, Developed and Developing Countries, Private-Public Distinction

TÜRKİYE’DE KONUTTA KENTSEL DÖNÜŞÜM FİNANSMANI İÇİN MODEL ÖNERİSİ: KAMU HİSSEDARLIĞI

Cuma GÜNGÖR⁴⁸

Özet

İnsanların en temel haklarından olan, ihtiyaçlar hiyerarşisinde en önemli kademede sınıflandırılan barınma hakkının sağlanması için konut yatırımları devletler tarafından desteklenmektedir. Konutun ekonomik olarak erişilebilir hale getirilmesinde devlet desteği özellikle alt gelir grupları için yaşamsal öneme sahiptir. Bu çalışma, kent merkezlerinde bulunan mesken olma özelliğini kaybetmiş yapı stokunun yenilenmesi ve deprem riskine karşı dayanıklı hale getirilmesi için model önerisi sunmaktadır. Fatih, Beşiktaş, Üsküdar ve Kadıköy gibi eski yapı stokunun kent merkezinin önemli kısmını oluşturduğu ilçelerde kentsel yenileme çalışmalarında finansman sorunu yaşanmaktadır. Bina sahipleri dairelerini depreme dayanıklı hale getirmek için müteahhitlik karnesi olan yüklenici ile bedel karşılığı eser yapım sözleşmesi, arsa payı karşılığı inşaat yapım sözleşmesi veya her ikisini de kısmen içeren noter sözleşmesi yapmaktadır. Bu çalışma; yükleniciye verilmesi gereken bedelin geri ödemesini yapamayacağı için finansmana erişemeyen, kendisine bir daire yapılabilecek kadar ‘artık arsa hissesi’ bulunmayan ve fakat yıllarca yaşadığı mahalle kültüründen kopmak istemeyen maliklere yapım finansmanı için fırsat sunmaktadır. Araştırmalar, kentsel dönüşümde en güvenilir paydaşın Çevre ve Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı aracılığıyla Türkiye Cumhuriyeti devleti olduğu önerisi getirmektedir. Bu çalışma, finansman kullanmadan ve dairesini küçültmeden yeniden yapımı karşılığında malikin kendi konutuna kamunun hissedar olmasını konu edinmektedir. Buna göre, devlet -evrensel beyannamelerle ve yasalarla tanımlanmış ödevi gereği vatandaşının konut hakkını elde etmesi için kentsel yenileme kapsamında yeniden bina yapım işini finanse ederek vatandaşına hissedar olacaktır. Bu ortaklık İslam iktisadında ‘azalan muşaraka’ olarak adlandırılan ve ortaklardan birinin hissesinin zamanla azalacağı türden olan sermaye ortaklığıdır. Kamu kurumu, vatandaşının güvenli barınma ihtiyacını karşılamak için mesken olma işlevini kaybetmiş binasının yeniden yapımını finanse edip ilgili konuta hissedar olacaktır. Arsa

⁴⁸ Araştırmacı, İstanbul Üniversitesi

maliki zaman içinde kamunun hissesini öncelikle geri alım hakkına sahip olacak veya yenilenmiş yapıyı kullanım karşılığında kendi hissesini kamuya devredecektir. Kamunun hisse sahipliği parasal kaynak sağlanması ve mali sürdürülebilirlik açısından önem arz etmektedir. Yapıda nihai karar verici arsa maliki olmakla birlikte kamunun hakkı korunmuş olacak konutta transfer harcamaları nesiller arasında dengeli paylaşılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kentsel Dönüşüm, Konut Hakkı, Paylı Mülkiyet, Kamu Finansmanı, Azalan Muşaraka, Sukuk

MODEL PROPOSAL FOR URBAN TRANSFORMATION FINANCING IN HOUSING IN TURKEY: PUBLIC SHAREHOLDING

Abstract

Residential investments are supported by governments to ensure the right to shelter, which is one of the most fundamental rights of people and is classified as the most important level in the hierarchy of needs. State support in making housing economically accessible is vital especially for lower income groups. This study proposes a model for the renovation of the buildings in urban centers that have lost their residential characteristics and to make them resistant to earthquake risk. In districts such as Fatih, Beşiktaş, Üsküdar and Kadıköy, where the old building stock constitutes a significant part of the city center, there is a financing problem in urban renewal works. In order to make their buildings earthquake-resistant, building owners enter into a notary contract with a contractor who has a contractor's license, either a work-for-cost construction contract, a construction-for-land-share construction contract, or partially both. This study offers an opportunity for construction financing to owners who cannot access financing because they cannot repay the price that should be given to the contractor, who do not have enough 'residual land shares' to build an apartment for themselves; however, who do not want to break away from the neighborhood culture they have lived in for years. Research shows that the most reliable stakeholder in urban transformation is the Turkish state through the Ministry of Environment Urbanization. and Climate Change. This study focuses on public ownership of the owner's own dwelling in return for its reconstruction without financing and downsizing the building. Accordingly, the state - in accordance with its duty defined by universal declarations and laws - will become a shareholder for its citizens by financing the rebuilding work within the scope of urban renewal. This partnership is a type of capital partnership called 'diminishing musharaka' in Islamic economics, where one partner's stake will diminish over time. The public institution will finance the reconstruction of its defunct building to meet its citizen's need for safe housing and become a shareholder in that housing. Over time, the landowner will have the right to buy back the public's stake first or transfer his/her stake to the public in exchange for the use of the renovated building. Public share ownership is important for funding and financial sustainability. Although the landowner is the final decision-maker, the public's rights might be protected and transfer expenditures on housing might be shared evenly between generations.

Keywords: Urban Transformation, Right to Housing, Shared Ownership, Public Financing, Diminishing Musharaka, Sukuk

VERİLERLE İSLAMİ BANKACILIĞIN GELİŞİMİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

İlhan ALEMDAR⁴⁹

Özet

İslami bankacılığın kavramsal gelişimi, 1940’lı yılların sonlarına doğru hız kazanmıştır. Bu dönemde özellikle petrol akışındaki artış, Orta Doğu’da çeşitli İslami bankaların kuruluşunu önemli ölçüde teşvik etmiştir. Zamanla diğer Müslüman ülkeler de kendi İslami finans kuruluşlarını oluşturmuşlardır. Günümüzde İslami bankacılık, uluslararası piyasalardaki sürekli yüksek petrol fiyatları ve olumlu sosyo-politik faktörler sayesinde istikrarlı bir gelişim göstermiştir ve küresel finansın en hızlı büyüyen segmentlerinden biri haline gelmiştir. Ayrıca, küresel ölçekte İslami bankacılığa olan ilgi, yalnızca İslam inancına sahip ülkelerle sınırlı kalmayıp, Amerika ve Avrupa gibi gayrimüslim coğrafyalarda da faizsiz finans arayışına dönüşmüştür. Bu durum, modern finansın “etik finans” veya “ahlaki finans” olarak adlandırdığı bir modelin ortaya çıkmasına yol açmıştır; burada faizin toplumlar üzerindeki olumsuz etkileri ve yıkıcı küresel mali krizlerin etkisi belirleyici olmuştur. Etik bankacılık uygulayan kurumlar, İsveç ve İtalya gibi ülkelerde de faaliyet göstermektedir ve bu kurumlar İslami bankacılıkta olduğu gibi faizsiz finansman anlayışını benimsemektedir. Türkiye’de ise İslami bankacılık faaliyetleri 1980’li yıllarda başlamış ve 2005 yılında “katılım bankacılığı” adı altında yeniden yapılandırılmıştır. 2024 yılı itibarıyla Türkiye’de toplamda dokuz katılım bankası faaliyet göstermektedir. Katılım bankalarının sektördeki payı, 2013 yılında her üç kalemden de yaklaşık %6 iken, günümüzde aktiflerde %8,1, toplanan fonlarda %9,29 ve kullanılan fonlarda %7,3 olarak belirlenmiştir. Zaman içerisinde katılım bankacılığında hem niteliksel hem de niceliksel bir artış gözlemlenmektedir. Ancak, mevcut sektör payını artırmış olmasına rağmen, katılım bankalarının henüz potansiyelini tam anlamıyla sisteme yansıtamadığı düşünülmektedir. İslami bankacılığın tanınırlığının artırılması, sistem içerisindeki yerini ve pazar payını daha da genişletebilir. Bu çalışmada, 2013-2024 yılları arasında Türkiye’deki katılım bankacılığının gelişimi veri ışığında incelenmiştir. Kullanılan veriler, Katılım Bankaları Birliği ve Türkiye Bankalar Birliği veri tabanlarından derlenmiştir. Çalışma; giriş, literatür taraması, kavramsal çerçeve, veri analizi ve sonuç bölümlerinden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslami Bankacılık, Katılım Bankacılığı, Faizsiz Finans

⁴⁹ Dr. Öğr. Üyesi, Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Meslek Yüksek Okulu, Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü

THE DEVELOPMENT OF ISLAMIC BANKING THROUGH DATA: THE CASE OF TURKEY

Abstract

The conceptual development of Islamic banking gained momentum towards the late 1940s. During this period, particularly the increase in oil flow significantly encouraged the establishment of various Islamic banks in the Middle East. Over time, other Muslim countries also formed their own Islamic financial institutions. Today, Islamic banking has demonstrated stable growth, largely due to the persistently high oil prices in international markets and favorable socio-political factors, making it one of the fastest-growing segments of global finance. Furthermore, interest in Islamic banking on a global scale is not limited to Islamic countries; it has also transformed into a search for interest-free finance in non-Muslim regions such as America and Europe. This situation has led to the emergence of a model termed “ethical finance” or “moral finance” within modern finance, wherein the negative impacts of interest on societies and the effects of destructive global financial crises have been decisive. Institutions practicing ethical banking are also active in countries like Sweden and Italy, adopting the interest-free financing approach similar to that of Islamic banking. In Turkey, the activities of Islamic banking began in the 1980s and were restructured under the name “participation banking” in 2005. As of 2024, a total of nine participation banks operate in Turkey. The market share of participation banks, which was approximately 6% across all three categories in 2013, has now been determined to be 8.1% in assets, 9.29% in collected funds, and 7.3% in distributed funds. Over time, both qualitative and quantitative increases have been observed in participation banking. However, despite having increased their sector share, participation banks are still considered to have not fully reflected their potential within the system. Enhancing the recognition of Islamic banking could further expand its position and market share within the system. This study examines the development of participation banking in Turkey from 2013 to 2024, based on data. The data utilized were compiled from the Participation Banks Association and the Banking Regulation and Supervision Agency of Turkey databases. The study consists of an introduction, literature review, conceptual framework, data analysis, and conclusion sections.

Keywords: Islamic Banking, Participation Banking, Interest-Free Finance

İŞLETMELERDE ZEKAT ÖDEMELERİNİN BAĞIŞ KAPSAMINDA MUHASEBELEŞTİRİLMESİ VE KAYIT EDİLMESİ

Mehmet ÖS⁵⁰

Özet

Türk Vergi Sisteminde dernekler ve vakıflar başta olmak üzere kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar işletmelerden bağış adı altında aynı ve nakdi destek almaktadırlar. Türk Vergi Sisteminde yapılan bu bağışları özendirmek ve belirli bir çerçeveye konumlandırmak için işletmelerin toplam yıllık ciroları üzerinden maksimum %5 oranında indirim yapabilmelerine imkân tanınmıştır. Çalışma kapsamında bağış ve yardımlarda olduğu gibi zekât müessesinin de benzer bir şekilde muhasebeleştirilebileceği değerlendirilmiştir. Çalışmamızın amacı işletmelerin gerçekleştirdikleri bağışlarda olduğu gibi işletme karları dolayısıyla işletme ortaklarının elde ettikleri kazançlarına istinaden zekât hak edenlere yapmış oldukları aynı ve nakdi yardımların bağış kapsamında değerlendirilerek muhasebeleştirilmesine bir öneri sunmaktır. Çalışmayla, özellikle belediyelerin finansman ihtiyaçlarının karşılanması, zekât sahiplerine ulaşılmasının kolaylaştırılması ile zekâtın doğru ve etkin bir şekilde denetimin sağlanabilmesi için Türk Vergi Sisteminde bağış müessesinde olduğu muhasebeleştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar Kelimeler: Bağış, Zekât, Muhasebeleştirme

ACCOUNTING AND RECORDING OF ZAKAT PAYMENTS IN BUSINESSES WITHIN THE SCOPE OF DONATION

Abstract

In the Turkish Tax System, non-profit institutions and organizations, especially associations and foundations, receive in-kind and cash support from businesses under the name of donations. In order to encourage these donations in the Turkish Tax System and to position them within a certain framework, businesses are allowed to deduct a maximum of 5% of their total annual turnover. Within the scope of the study, it has been evaluated that the zakat institution can be accounted in a similar manner as in donations and aids. The purpose of our study is to provide a suggestion for the accounting of in-kind and cash aids made to those who deserve zakat based on the earnings of the business partners due to the operating profits, as in the donations made by the enterprises, within the scope of donations. With the study, it is suggested to be recognized as donations in the Turkish Tax System, especially in order to meet the financing needs of municipalities, to facilitate access to zakat owners and to ensure accurate and effective supervision of zakat.

Keywords: Keywords: Donation, Zakat, Accounting.

⁵⁰ Dr.

TÜRKİYE’DEKİ KATILIM BANKALARININ REKLAM İÇERİKLERİNİN ŞERİ VE AHLAKİ AÇIDAN ANALİZİ

Mehmet KOÇMAN⁵¹

Özet

Katılım Bankaları Müslümanların finans sektöründe faaliyetlerini sürdürebilmeleri için şeri kurallara uymayı amaç edinerek oluşturulmuş kuruluşlardır. Bu sebeple sadece kar elde etmek amacıyla kurulmuş diğer konvansiyonel bankalardan farklı olarak İslam’ın çizdiği sınırları korumaya çalışmalı ve sunduğu ürünleri şeri kuralların dışına çıkmadan sunması gerektiğinin bilincinde olmalıdırlar. Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de Katılım bankalarının medya reklamlarının şeri ve ahlaki bakımdan Müslümanlara ne kadar hitap ettiğini belirlemeye çalışmaktır. Reklamların Müslümanların dünyevileşmesine ve israfa yol açıp açmadığı sorusuna cevap aranmıştır. Reklamın duyuru yapma amacından çıktığı ve müşteriler ile bağ kurma amacı güttüğü günümüzde bu sektörde yer edinmek için İslami katılım bankalarının duyuru yapmaktan ziyade daha çok hangi kitle ile bağ kurma çabası içinde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bununla beraber Müslüman olmayan kitlelere de hizmet verebiliriz mesajını vermek için mi bu yolu seçtiği üzerinde durulmuştur. Türkiye’de sergilenen bu tutumunun Katılım Bankalarının tanıtımına katkı sağlayıp sağlamadığına kısaca değinilmiş ayrıca reklamlarda ne tarz içerikler olursa Müslüman kesime daha çok hitap eder sorusuna cevap aranmıştır.

Anahtar Kelimeler: Reklam, Katılım Bankaları, Tanıtım

AN ANALYSIS OF THE ADVERTISING CONTENTS OF PARTICIPATION BANKS IN TURKEY FROM SHARIAH AND ETHICAL PERSPECTIVES

Abstract

Participation banks are institutions established with the aim of enabling Muslims to operate in the financial sector in compliance with Sharia rules. Therefore, unlike conventional banks that are established solely for the purpose of making a profit, they should strive to remain within the boundaries set by Islam and be conscious of offering their products without violating Sharia principles. The aim of this study is to determine to what extent the media advertisements of participation banks in Turkey appeal to Muslims from a Sharia and moral perspective. It seeks to answer the question of whether these advertisements contribute to the secularization and extravagance of Muslims. In today’s world, where advertisements have gone beyond merely providing announcements and now aim to build emotional connections with customers, the study tries to determine which audience Islamic participation banks are trying to connect with, rather than merely making announcements. It also explores whether this approach is intended to send the message that they can serve non-Muslim audiences as well. The study briefly addresses whether this attitude contributes to the promotion of participation banks in Turkey and

⁵¹ Sakarya Üniversitesi

seeks to answer what type of advertisement content would appeal more to the Muslim population.

Keywords: Advertisement, Participation Banks, Promotion

DO MACROECONOMIC VARIABLES AFFECT THE GROWTH OF HALAL PRODUCT EXPORTS DURING THE PERIOD 2016-2022' EVIDENCE FROM INDONESIA

Putri Oktavia RUSADI Nur AZİFAH⁵² Aam Slamet RUSYDIANA⁵²

Abstract

The purpose of this study is to analyze the impact of macroeconomic variables such as the BI7DRR interest rate, inflation rate, GDP, Rupiah exchange rate, money supply, global gold prices, and global oil prices on the growth of halal product exports in Indonesia over the period 2016-2022. The research employed secondary data acquired from the official websites of Bank Indonesia, the Central Statistics Agency, Ibma United Kingdom, and Index Mundi for the mentioned period. The methodology adopted was the Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) Models, incorporating tests for stationarity, autocorrelation, cointegration, optimum lag selection, ARDL model estimation, and stability testing. Data were analyzed using the EViews 12 software. The findings reveal that the BI7DRR interest rate, inflation, and global gold prices have no significant impact on the exports of Indonesian halal products, both in the short and long term. Conversely, the exchange rate and GDP positively influence halal product exports in the short term but do not affect them in the long term. Other variables, such as money supply and global oil prices, positively impact the exports of halal products in Indonesia over both time frames.

Keywords: Halal Product Exports, Inflation, Money Supply, Global Gold Prices

DESIGNING A COMPREHENSIVE REAL SECTOR INVESTMENT ANALYSIS FOR WAQF BANK

Ardhi Maulana FAJRIN⁵³ Handika Putra PAMUNGKAS⁵³

Özet

Indonesian Board of Waqf is planning to develop waqf Bank. Waqf promotes a sustainable management of social fund in by treating the assets as permanent endowments

⁵² Asst. Prof.

⁵³ Researcher, Universitas Islam Internasional Indonesia

and multi-generational beneficiaries. The potential of cash waqf in Indonesia reaches 180 trillion IDR each year. Besides investing cash waqf on the capital market to gain a return, cash waqf can be optimized also for real sector, including micro, small, and medium enterprises (MSME). Cash waqf investment in real sectors will give multiplier impacts, which is enhancing productivity, reducing inequality, and maintaining assets. However, this scheme has to be supported by strong investment analysis, as real sector investment has higher risk compared with capital market investment. Thus, this paper aims to develop a comprehensive investment analysis framework for MSME to get funding from waqf bank with the support of digitalization. According to the study, waqf bank can be developed in the form of fintech to enhance the waqf fund management. The assessment of MSME itself can be composed in several fundamental variables, including business product, asset sustainability, income projection, business management, and business risk mitigation. After analyzing the potential level of MSME, waqf bank can decide the resource, whether it uses waqf fund, re-investing fund, or mauquf alaih fund. By assessing MSME through this framework, waqf bank contributed to developing inclusive financing and sustainable growth for more productive sectors and opened for many groups.

Keywords: Waqf Bank, Msme, Investment Analysis, Digitalization, Cash Waqf

REGULATIONS FOR CARRYING OUT ECONOMIC INITIATIVES FROM THE STANDPOINT OF THE ISLAMIC FINANCIAL SYSTEM

Osamah Hashem⁵⁴

Özet

The purpose of the study is to determine potential approaches and procedures for directing investments and choosing projects. where comprehensive studies demonstrating its viability in the development are required. To ensure the inclusive and sustainable development of our Muslim communities, there should also be a set of reasonable, economic, and social criteria for preference between investment projects and economic activities. These should be organized according to the Islamic interest's priorities (Maslahah). Likewise, these projects should have standards and indicators for assessing and measuring their social impact and development performance. The researcher concluded that one of the most crucial elements for improving development performance is to activate social responsibility, and that all investment policies and procedures should follow the system of investment priorities. The study suggests that new standards and indicators be actively pursued to improve the role that Islamic institutions play in development.

Keywords: Investment Projects, Islamic Investment, Shariah, Muslim Societies.

⁵⁴ Asst. Prof., Islamic Sciences University of Malaysia

AN EMPIRICALLY GROUNDED NARRATIVE OF RELIGIOUS MORAL AGENCY

Researcher Fatih AL⁵⁵ Mehmet ASUTAY⁵⁶

Abstract

This research aims to constitute a narrative that explains how faith interplays with the moral values of individuals in making decisions under uncertainty, which, in this study, is exemplified in the unsustainability discourse, issues of which, such as climate crisis, economic development, or social vulnerability, have been increasingly pressurizing the globe while intensifying the ambiguity and insecurity felt by many. The data collected for the study consists of a series of one-on-one interviews with Muslim decision-makers in selected Islamic charitable organizations. Charities in general, and faith-based charities in particular, are assumed to have engaged in matters with a prevalent ethical dimension such as almsgiving, humanitarian relief, community development, or environmental preservation, which consequentially translates into greater exposure for their agents to moral issues. The main method of inquiry can be considered a grounded theory-influenced approach, adhering to its main tenets of coding, constant comparison, and theoretical saturation but replacing theoretical sampling with purposeful sampling due to constraints and limitations in securing interviews. Twenty-one separate interviews were conducted with two-thirds of participants located in six Muslim countries on the Arabian peninsula, to be more precise, within the GCC (Gulf Cooperation Council), and the remaining one-third from the UK-based Islamic charities to provide a means of comparison. Interview data was transcribed, coded, and subjected to theory building. Findings indicate strong anthropocentrism including moral universalism among participants where morality is often perceived, regardless of stemming from Islamic or non-Islamic sources, as a commonly shared set of values for all humanity. A tension between two intertwined attitudes, stewardship and anthropocentrism, with the former entitling a separate role to the otherwise abstract nature, is evident. For the latter, preserving the future generation seems to be a priority over preserving the future planet. Epistemic uncertainty might not necessarily be a strong negative stressor for the faithful.

Keywords: Moral Agency, Faith, Religiosity, Sustainability, Grounded Theory

⁵⁵ Researcher, Istanbul Sabahattin Zaim University

⁵⁶ Prof., Durham University

CONTROLS FOR IMPLEMENTING ECONOMIC PROJECTS FROM THE PERSPECTIVE OF THE ISLAMIC ECONOMIC SYSTEM

Osamah Yahya HASHEM⁵⁷

Abstract

The study aims to identify possible ways and methods of guiding investments and selecting projects Where it must undergo in-depth studies proving its feasibility in the development. There should also be a set of legitimate, economic and social criteria for preference between investment projects and economic activities shall be arranged on the basis of the priorities of the Islamic interest (Maslahah), and then such projects shall have criteria and foundations on which to evaluate and measure development performance and social impact in order to achieve inclusive and sustainable development of our Islamic communities. The researcher concluded that the system of investment priorities should be adhered to in all investment policies and processes, and that social responsibility should be activated as one of the most important factors for enhancing development performance. The study also recommends a vigorous pursuit toward creating new standards and indicators that enhance the developmental role of Islamic institutions.

Keywords: Investment, Economic Projects, Shariah, Islamic Economic System

DIGITAL INFORMATION AND THE MAGNITUDE OF IDIOSYNCRATIC RISK IN SHARIA STOCK MARKET: COMPARATIVE ANALYSIS USING GOOGLE SEARCH VOLUME

Ucca Bhanuwati Astutiningtyas PALUPI⁵⁸ Handika Putra PAMUNGKAS⁵⁸ Rahmat OLII⁵⁸

Abstract

The presence of the Sharia stocks index not only differentiates the stocks' performance but can also lead to the behavior of the investors. The reason behind these differences in behavior is related to compliance with Sharia principles, which could influence investor's investment decisions. Sharia provisions that do not allow short-term trading have a potential positive impact on long-term investment decisions. As a result, the Sharia stocks index is supposed to be less volatile rather than the non-Sharia stock index. To find out how this phenomenon occurs, this research will investigate the stock volatility of the Sharia stock index and non-Sharia stock index in Indonesia. To observe this objective of

⁵⁷ Asst. Prof., Islamic Sciences University of Malaysia

⁵⁸ Researcher, Universitas Islam Internasional Indonesia

the study, this research utilizes the measurement variables of the Capital Asset Pricing Model (CAPM) and digital sentiment proxy by Google Search Volume.

Keywords: Shariah Stock, Digital Sentiment, Stock Volatility

GREEN TAKAFUL: THE FUTURE AGENDA AS A CLIMATE RISK SHARIA FINANCING

Syamsi Mustofa Singgih Prayogo⁵⁸

Abstract

Abstract Purpose: This paper aims to provide literature review of key influential aspect of green takaful literature on climate change. Green takaful can involve the intersection of ethical finance, sustainability, ESG and islamic principles. **Design/Methodology:** This study using bibliometric analysis and through visualization an mapping of green takaful research over 1999-2023. A total of 344 academic papers form top-level journals listed in the scopus database are shortlisted. **Findings:** Green takaful provides a Sharia-compliant substitute for traditional insurance, conforming to the tenets of Islamic finance, which include the prohibition of interest, speculation, and uncertainty. It is structured around ESG principles and promotes sustainable development by endorsing environmental conservation, social welfare, and ethical governance. Green takaful is consistent with the goals of Maqasid Sharia and promotes several Sustainable Development Goals (SDGs), including poverty alleviation, climate action, and gender equality. **Research Limitation:** This study is constrained as it solely depends on data obtained from the Scopus database, potentially excluding important publications from alternative databases, such as Web of Science.

Keywords: Green Takafuul, Sustainable Takaful, Takaful, Climate Risk, Sharia Financing

ISLAMIC SOCIAL FINANCE AS A CATALYST FOR ISLAMIC ECONOMIC GROWTH: FUNDING EDUCATION AND TALENT DEVELOPMENT IN ISLAMIC ECONOMICS

Hanifia Ihza MANILA⁵⁹

Abstract

Since the emergence of the concept of Islamic economics in the 1970s, it still has great potential. Islamic economics promotes equity, socio-economic justice, and social welfare

⁵⁹ Researcher, Universitas Islam Internasional Indonesia

as it aims to actualize distributive social justice for all human beings, regardless of the level of position or stakeholders. It is rooted in the religious and ethical framework of Islam (Sharia), and so is Islamic Social Finance. With this framework, Islamic Social Finance, such as zakat, waqf, and sadaqah, have a significant role in sharpening the development of Islamic economics. Education is not only a major driver of the emergence of specialized talents in the field of Islamic economics but also an essential factor for long-term economic growth. In Indonesia, many zakat institutions financed the education of underprivileged people to become extraordinary talents. Some waqf institutions contributed to building schools and universities. Even some zakat institutions in Indonesia have their own research institutions to solve macroeconomic issues and advocate policies to the government. Through empirical evidence, this paper explores how Islamic Social Finance, when effectively managed, can act as a catalyst for expanding Islamic economics and emerging specialized talents, thereby fostering inclusive and sustainable economic growth.

Keywords: Islamic Economics, Islamic Social Finance, Talent Development, Education

MAPPING IMPACT MEASUREMENT INSTRUMENTS FOR ZAKAT MANAGEMENT ORGANIZATIONS: AN ANALYTICAL NETWORK PROCESS OF THE MOST FREQUENTLY USED TOOLS

Citra WIDURI⁶⁰

Fazlullah Ihza QASEEM⁶⁰

Lamya Nurul FADHILAH⁶¹

Chikara Nurilmi SYAM⁶⁰

Abstract

The purpose of this study is to identify and evaluate the various impact measurement instruments used by Zakat Management Organizations (OPZ) in Indonesia. Through this analysis, the study aims to develop a better understanding of the characteristics and effectiveness of each instrument. This will enable OPZ to select the most appropriate measurement tools that will not only improve the effectiveness of reporting and evaluation but also strengthen the design and implementation of more targeted and impactful zakat programs. This study used the Analytic Network Process (ANP) for data collection and processing, which is a qualitative-quantitative analytical method (Saaty, 1996, 2004). This study's data was collected through a literature review of academic journals, reports, and credible publications, as well as field data, observations, and in-depth interviews or Focus Group Discussions (FGD) with stakeholders that have expertise and experience in Islamic zakat philanthropy, including practitioners and

⁶⁰ Researcher, Indonesian International Islamic University

⁶¹ Lecturer, Raden Intan State Islamic University of Lampung

academics. The data processing results from respondents utilizing the ANP approach indicate that the zakat impact measurement instruments by ranking of criteria fulfillment are: SLIA, CIBEST, SROI, IZN, IDZ and IKB. In determining the impact measurement instrument to be used, OPZ has various considerations, such as program target criteria consisting of territorial or household options. In addition, it is also necessary to pay attention to the program perspective, which consists of productive, consumptive, or mixed options. There are many program pillars that are usually implemented by OPZ, but in this study they are only classified into three pillars, namely economic, socio-economic, or non-category. The study method must also be considered, whether it will be carried out quantitatively, qualitatively, or mixed; this can be an initial stage in determining. Finally, the scope of generalization consisting of macro or micro.

Keywords: Impact Measurement, Zakat Management, Anp, Slia, Cibest, Sroi

THE APPLICATION OF IMPACT MEASUREMENT IN ZAKAT MANAGEMENT ORGANIZATIONS: A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW OF THE INDONESIAN CONTEXT

Fazlullah Ihza QASEEM⁶²

Citra WIDURI⁶²

Lamya Nurul FADHILAH⁶³

Chikara Nurilmi SYAM⁶²

Abstract

Zakat is one of the main pillars of Islamic economics and has significant potential to drive social and economic development, especially in Muslim-majority countries like Indonesia. However, the effectiveness of Zakat Management Organizations (OPZs) is highly dependent on their ability to measure and report the real impact of the zakat programs they run. Impact measurement is a crucial need for OPZs to increase accountability, improve programs, and optimize the benefits of zakat. This study aims to identify impact measurement instruments commonly used in zakat management programs by OPZs in Indonesia. Using the SLR method, this research was conducted covering the last five years of studies. The research examines the effectiveness and relevance of various impact measurement instruments used by different OPZs. This study reveals the limited adoption of impact measurement by Indonesian OPZs and identifies seven commonly used instruments. It advocates for greater standardization and research focus on impact measurement, highlighting the urgent need for OPZs to actively measure and

⁶² Researcher, Indonesian International Islamic University

⁶³ Lecturer, Raden Intan State Islamic University of Lampung

report the impact of their programs to ensure transparency and optimize the benefits of zakat for the community.

Keywords: Zakat, Impact Measurement, Opz (Zakat Management Organizations), Systematic Literature Review (Slr)

HİSSE SENEDİ ARINDIRMA KURALLARINA İSLAMİ FİNANS ÇALIŞAN AKADEMİSYENLERİN BAKIŞ AÇILARI

Eren KAPLAN⁶⁴

Özet

Günümüzde enflasyonist dalgalanmalara karşı paranın değerini korumak sermaye sahipleri için önem arz etmektedir. Ticaret ile uğraşmayan tasarruf sahipleri paralarını menkul, gayrimenkul, altın, döviz gibi geleneksel yatırım araçları ile değerlendirirken, özellikle son dönemde borsa üzerinde de yatırım haddi artmış, sermaye sahipleri yatırıma doğru meyilemeye başlamıştır. Hassasiyet sahibi Müslüman için de parasının değerini korumak önemli olup, bu yatırımcılar için de İslami ilkeleri düstur belirleyen Katılım endeksi kavramı ortaya çıkmış ve bu endekslerde yer alan şirketlere yatırım yapılmaya başlanmış, yatırım sonunda şirketlerin açıklamış olduğu mahzurlu gelir oranı arındırılması yapılmaya başlanmıştır. Arındırma işlemi karmaşık olması, kolay olmaması, mahzurlu gelirlerin eşiklerinin fıkhi olarak açıklanamaması ve arındırma sorumluluğunun daha kısa sürede yapılamaması gibi olgulardan dolayı sermaye sahiplerinin İslami Pay Piyasasına çekimser bakması durumu haiz olmaktadır. Bu çalışmanın amacı arındırma işleminin karmaşasını engelleyecek, daha kolay ve daha erken bir şekilde arındırmayı yapılabilme yöntemini bulabilecek ve arındırma eşiklerinin fıkhi boyutlarını açıklayabilecek araştırmacılara yol göstermektir. Nitel araştırma yöntemi ile hazırlanmış bu çalışmada katılım endeksinde yer alan şirketlerin mahzurlu gelirlerine yönelik yapılan arındırma durumu ile ilgili bilgisi olduğu bilinen akademisyenlerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılarak elde edilen bilgiler yorumlanmıştır. Katılımcıların genel olarak arındırma işlemini mevcut uygulamaların üzerinde yapmayı tercih ettiğini, mevcut arındırma sistemindeki pürüzlerin giderilmesi, arındırma oranının daha erken verilmesi ve Katılım Endeksindeki eşik oranlarının belirlenmesinde gerçekçi bir fıkhi dayanağın olması gerektiği tespit edilmiştir. Bu çalışmanın yarı yapılandırılmış mülakat usulü ile arındırma meselesinin eleştirisine yönelik yapılmış olması çalışmayı diğer çalışmalardan özgün kılan taraftır.

Anahtar Kelimeler: Arındırma İşlemi, Hisse Senedi, Katılım Endeksi, İslami Pay Piyasası

⁶⁴ Sakarya Üniversitesi

PERSPECTIVES OF ACADEMICS WORKING IN ISLAMIC FINANCE ON STOCK PURIFICATION RULES

Abstract

In today's world, protecting the value of money against inflationary fluctuations is crucial for capital owners. While individuals who are not engaged in trade tend to invest their savings in traditional investment instruments such as securities, real estate, gold, or foreign currency, recently, there has been a noticeable increase in investments in the stock market, with capital owners showing a growing inclination toward investment. For devout Muslims, preserving the value of their money is also important, and the concept of the **Participation Index**, which is based on Islamic principles, has emerged for such investors. Investments have started to be made in companies included in these indices, and a process of purification (cleansing) of impermissible income disclosed by these companies has begun. However, due to factors such as the complexity of the purification process, its difficulty, the lack of clear jurisprudential explanations for impermissible income thresholds, and the delay in fulfilling purification responsibilities, many capital owners remain hesitant about the Islamic Equity Market. The purpose of this study is to guide researchers in finding a method that can simplify the purification process, make it easier and quicker, and explain the jurisprudential aspects of purification thresholds. This qualitative study interprets data obtained through semi-structured interviews with academics known to have knowledge about the purification practices of companies listed on the participation index. It was found that participants generally preferred to conduct the purification process via existing applications, and they emphasized the need to improve current purification systems, to provide purification rates more promptly, and to ensure that the threshold rates in the Participation Index are based on solid jurisprudential foundations. What distinguishes this study from others is its unique approach to critiquing the purification issue through semi-structured interviews.

Keywords: Purification Process, Stock Shares, Participation Index, Islamic Equity Market